

KUJIZNICA
EDVARDA KAPRELA
V CE

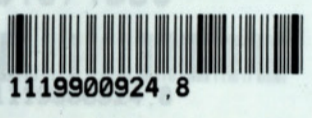

Prometni nered ogroža pešce

V starem mestnem jedru v Žalcu rastejo različne trgovine kot gobe po dežju. Nekateri Žalec že primerjajo z avstrijsko Lipnico. Mesto je z urejenimi pročelji hiš in novimi trgovinami resnično došlo do lepših vidov, očitno pa trgovine privabljajo vedno več kupcev iz bližnje in širše okolice. Ob tem pa mesto, zlasti v odpiralnem času trgovin, doživlja pravi naval jeklenih konjičkov. Obiskovalci seveda želijo parkirati kar najbližje trgovini, za kar izkoristijo tudi pločnike. S tem pa so pešci in kolesarji zrinjeni na cesto in izpostavljeni prometni nevarnosti. Prometno nevarnost pa še zlasti predstavlja gost tranzitni promet. Ključno temu, da prometni znaki dovoljujejo ob vstopu v mesto le lokalni avtobusni promet, tovarni pa le za dostavo, lahko vsak dan opazimo številne avtobuse in tovornjake, ki ne opravljajo lokalnega prometa. Krajevna skupnost Žalec je izletnik že večkrat opo-

zorila na nespoštovanje prometnih predpisov, vendar se njihovi vozniki za pripombe krajevne skupnosti ne zmenijo. Red bi lahko naredili delavci Postaje milice Žalec, pa ga ne, ker imajo menda premalo delavcev za obvladovanje prometa v Žalcu. Dejstvo je tudi, da se je v zadnjih desetih letih število prebivalcev mesta skoraj podvojilo, močno se je povečal tudi promet, zato prometne površine ne zadoščajo potrebam, pa tudi prometni režim potrebam že dolgo ni prilagojen. Zato in pa predvsem zaradi vedno glasnejših zahtev krajanov, je svet krajevne skupnosti dal pobudo za izdelavo novega prometnega režima, ki naj bi več prostora namenil pešcem, kolesarjem in tudi obiskovalcem trgovin in drugih dejavnosti. Zmanjšan tranzitni promet, ki bi lahko potekal po severni in južni obvoznici, pa bi precej pripomogel tudi k čistejšemu zraku. jk

Celje - skladišče
D-Per
III 5/1990

COBISS

SAVINJSKI OBČAN

Leto XII
Številka 8
Avgust 1990

Vse za obrt, obrt za vse

Na letošnjem mednarodnem obrtnem sejmu Alpe Jadran v Celju bo na 35 tisoč kvadratnih metrih razstavnih površin razstavljalo kar 1200 razstavljalcev. Organizatorji pričakujejo, da bo sejem obiskalo 270 tisoč obiskovalcev, zato bodo poskrbeli tudi za njihovo prijetno počutje, razstavljalci pa bodo tudi tokrat predstavili proizvodne novosti s celovitimi in kakovostnimi tržnimi informacijami. Vse za obrt, obrt za vse je torej letošnji moto mednarodnega sejma, ki tako postaja osrednja tovrstna prireditelja dežel Alpe Jadran. Da je sejem tudi poslovno zanimiv ne dokazuje samo število razstavljalcev, ampak tudi 70 tisoč poslovnih obiskovalcev. Obrtna in podjetniška dejavnost prevzema v novih ekonomskih razmerah pomembno vlogo izhoda iz gospodarske krize, praktično pa že obvladuje vse potrebne proizvode in storitve. Ker pa tržne razmere in tehnološki razvoj terjajo hitro prilagajanje potrebam trga, nudi sejem nepogrešljive informacije, strokovne in druge prireditve. Vse to pa je pogoj za uspešen prodor na domača in tuja tržišča, še zlasti v dežele Alpe Jadran.

Na letošnjem sejmu bodo najštevilneje zastopane kovinsko predelovalne, lesne, tekstilne in gradbene dejavnosti. Poleg družbene trgovine bo letos močno zastopana tudi zasebna in podjetniška trgovina, ki bo obiskovalcem ponudila marsikaj zanimivega, pa tudi cene bodo konkurenčne.

Pričevanja o razlastitvah

Živimo v času, ko veliko govorimo o vračanju krivično odvzetega premoženja v povojnem času. Tudi v naši občini je veliko takšnih primerov, kar dokazuje tudi več kot sto vlog za vračilo odvzetega premoženja. Vloge še naprej sprejemajo, kako bo potekal postopek, pa še ni znano.

Verjetno so znani številni primeri iz časa podružbljanja premoženja in vsi, ki so pripravljani se z nami o tem pogovarjati, vabimo, da nam to sporoče. Zabeležili bomo njihove takratne stiske in tegobe. Krivica s tem res ne bo popravljena, čas pa verjetno še ni zacelil prizadetosti, ki ni smela iz njih več kot štiri desetletja. Če ne drugega, sedaj imajo priliko, da jo na glas povedo. I. J.

Grenka hmeljska kobula

Hmeljarji nad letošnjim pridelkom sicer ne tarnajo, saj bo boljši kot lanski. Napovedujejo, da bodo nabrali 3800 ton hmelja, kar devetdeset odstotkov ga bodo prodali na konvertibilna tržišča. Hmeljska kobula pa bo letos še bolj grenka, saj bodo hmeljarji z njo pridelali tudi izgubo. Naši hmeljarji dobijo za kilogram hmelja toliko kot nemški, zaradi višjih cen repromateriala, raznih obveznosti pa tudi nižjega hektarskega donosa seveda dobička ni mogoče pričakovati.

Da ima naša država malo-čehovski odnos do te pomembne izvozne panoge, dokazuje tudi dejstvo, da hmelj ni uvrščen med selektivne dejavnosti. Skratka, tudi hmeljarji, tako kot vsi izvozniki, so se znašli v položaju, ko za delo nimajo več motivacije. Da bodo letošnji pridelek sploh lahko obrali, so morali najeti kredit, ki ga bodo morali slovenski vladi vrniti spomladi. Vprašanje pa je, kje bodo vzeli, da bodo lahko kredit vrnil. Strokovnjaki Inštituta za hme-

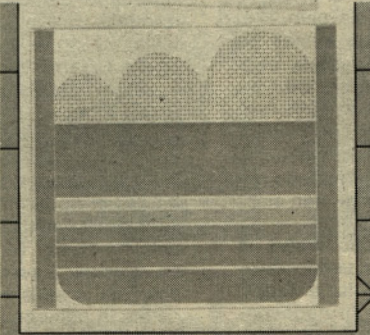
ljarstvo in pivovarstvo pravijo, da bodo stroški pri povprečnem pridelku znašali za kilogram suhega hmelja 10,67 marke, hmeljarji pa bodo zanj dobili le sedem mark. In ker je podobna situacija tudi v živinoreji in proizvodnji mleka, je jasno, da je savinjsko kmetijstvo, nekaj opevano z zlatom, na beraški palici. Tista leta, ko je obiranje hmelja prineslo dolini življenje, pesem in radost, so že dolgo samo še preteklost. jk

Obvestilo lastnikom gozdov

Vse lastnike gozdov na področju občine Žalec obveščamo, da se lahko v gozdovih na osnovi določil 49. člena veljavnega zakona o gozdovih (Uradni list Republike Slovenije, št. 18-870/85) seka drevje šele potem, ko je odkazano za posek. Drevje za posek lahko določijo le pooblaščen strokovni delavec gozdnogospodarske organizacije. Vsi lastniki naj potrebe po odkazilu prijavijo v pisarni obrata na Vranskem in v Žalcu. Prav tako obveščamo vse lastnike gozdov — blagovne proizvajalce, da smo z izrednimi ukrepi na področju zniževanja vseh vrst poslovnih stroškov uspeli izboljšati finančno situacijo obratnih sredstev. Tako bomo plačevali odkupljene gozdne sortimente v roku dva do tri tedne od prevzema lesa. Istočasno sporočamo, da se od 1. 9. 1990 dalje povečajo odkupne cene za les na kamionski cesti za 7,5%.

Gozdno gospodarstvo Celje
TOK Vransko — Žalec

MOS '90
7.-16. 9. 1990

Srečno šolarji

Za večino šolarjev so brezskrbni počitniški dnevi minili kar prehitro. Že v ponedeljek se bodo zopet odprla šolska vrata, prvi šolski dan pa najbolj nestrno pričakujejo prvošolčki in seveda tudi njihovi starši. Torbica, napolnjena z učbeniki, delovnimi zvezki in drugimi potrebščinami, je za prvošolčke vredna 1300 dinarjev, večina pa si jo je priskrbela že v akciji modri Janez. Tako v teh dneh običajne gneče v knjigarnah in drugih trgovinah ni. Akcija izposoje rabljenih učbenikov je v naši občini utečena in precej uveljavljena, čeprav tudi izposoja ni več tako poceni. Zaskrbljenost staršev in tudi učencev pred spremenjenimi učnimi programi je vsaj še v tem šolskem letu odveč. Pretesnejših sprememb ne bo, kajti na Zavodu za šolstvo so se odločili za reformo majhnih korakov, saj je eksperimentiranje v preteklosti doseglo negativne učinke. Znan pa je že nov pravilnik šolskega koledarja, ki določa teden dni noveletnih počitnic in teden dni v začetku februarja. Za začetek pouka je torej vse pripravljeno, učenci v Braslovcah in Preboldu pa so bogatejši za nove učne prostore. Prvošolčke bodo v ponedeljek sprejele prijazne tovaršice, za njihovo varno pot v šolo pa bodo tudi tokrat poskrbeli člani prometnih komisij pri krajevnih skupnostih, delavci milice in združenja šoferjev in avtomehanikov. Voznike pa tudi tokrat opozarjamo na previdno vožnjo, da bi prvi šolski dnevi, pa seveda tudi ostali, za šolarje minili predvsem varno. jk

Nov proizvodni obrat

V Tovarni nogavic Polzela so pred dnevi odprli nov proizvodni obrat. Preko 60 odstotkov proizvodnje je namenjeno zahodno evropskem tržišču. Površina novozgrajenega objekta meri 2.500 kvadratnih metrov, vrednost objekta pa je 13 milijonov dinarjev. Nove nujno potrebne proizvodne površine omogočajo vodenje proizvodnje brez zaloga in s tem prispevajo k skrajšanju proizvodnega časa. Spremljanje proizvodnje je računalniško vodeno. Nov proizvodni prostor je omogočil

tudi ostali proizvodnji premik v boljše delovne pogoje. Kar 580 zaposlenih bo sedaj delalo v ugodnejših delovnih pogojih. Objekt je v pol leta zgradil Ingrad Celje.

V Polzeli so se torej kljub težki gospodarski situaciji odločili za obsežnejšo investicijo. Ravnali so kot dober gospodar, ki ve, da je treba za razvoj skrbeti vsak čas, ne le takrat, ko je to mogoče brez odrekane. Na sliki: Del novega obrata za konfekcijo ženskih hlačnih nogavic. T. TAVČAR

Vabljeni na pohod v Logarsko dolino

V soboto, 1. septembra, ob 8. uri bo pred Muzejem revolucije v Celju štart maratonskega pohoda v Logarsko dolino. Več kot šeststo pohodnikov bo ob 2. uri prispelo v Žalec, pozdravili pa jih bomo pri domu SLO. Ustavili pa se bodo tudi v Petrovcah, Šempetru, Polzeli in Letušu. Pohodnikom se lahko pridružijo vsi, ki jih veseli prijetna in zanimiva hoja, pogoj pa je starost nad 15 let.

KOMPAS
JUGOSLAVIJA
Poslovalnica Žalec

Pojdite z nami:

- Padova — 15. 9.
- Pariz — 21. 9.

● Amsterdam — 13. 9.

- Rim — 27. 9.
- Dunaj — 20. 10.

complete
tourist
service

Telefon:
(063) 714-155

Kakšna je resnica o SIP Šempeter?

V zadnjem času se pojavljajo v sredstvih javnega obveščanja članki o podjetju SIP Šempeter, v katerih bivši direktor L. RAJH podaja svoje videnje dogodkov v tem kolektivu v času njegovega vodenja ter predvsem kritično ocenjuje uspešnost sanacijskega programa novega vodstva.

Ker se v člankih pojavljajo nekatere trditve, ki ne odsevajo dejanskega stanja in razmer v tem kolektivu, vodstvo skupščine občine Žalec meni, da je zaradi celovite predstavitve zadeve potrebno navesti nekatere ugotovitve pristojnih institucij, ki so sodelovale pri ugotavljanju slabosti in nepravilnosti v tej organizaciji. Vodstvo skupščine se s tem ne želi spuščati v polemiko v zvezi z zadevo SIP, želi pa, da si javnost sama ustvari podoben razmer, ki so vladale v kolektivu pod vodstvom L. RAJHA in v času, ko so se pod novim vodstvom začeli kazati prvi rezultati uspešnega sanacijskega programa.

Izvršni svet skupščine Republike Slovenije je septembra 1989 pripravil oceno gospodarske situacije v Sloveniji in jo v ekspozeju posredoval v obravnavo zborom skupščine Republike Slovenije. Iz ocene izhaja, da so bile v tem obdobju izgube koncentracije v velikih organizacijah, večje motnje poslovanja pa so bile po oceni republiškega izvršnega sveta prisotne v Tomosu, TAM-u, Tekstilindusu, Avtomontaži, Litostruji in tudi v SIP-u Šempeter. Kompleksna analiza gospodarjenja je pokazala, da je bilo ekonomsko stanje v nekaterih podjetjih bistveno slabše, kot so ga prikazali polletni

obračuni. Tako je imel SIP po ugotovitvah izvršnega sveta skozi daljše obdobje hude likvidnostne težave in neusklajene odnose z bankami, beležil je tudi rast zaloga, vse to pa je ustvarilo SIP v krog podjetij z večjimi motnjami v poslovanju.

Izvršni svet skupščine občine Žalec je že dalj časa ugotavljal motnje v poslovanju SIP-a. SIP je nekaj zadnjih let posloval z izkazanimi ali prikritimi izgubami. V letu 1986 je bil izdelan predsanacijski in v letu 1988 sanacijski program. Obdobje januar—junij 1989 je SIP zaključil na meji dohodkovne uspešnosti in z visokim likvidnostnim primanjkljajem, v devetih mesecih je bila izkazana izguba, likvidnostni primanjkljaj pa se je podvojil. Zaradi neugodne strukture financiranja s kratkoročnim zadolževanjem na sivem trgu, zaradi visoke inflacije in zaradi ustavitve prodaje je SIP zašel v take likvidnostne težave, da je grozil stečaj celotne organizacije. Nad izločenim TOZD TKM je bil v septembru 1989 uveden stečajni postopek. Izvršni svet je zato 16/8—1989 zahteval od vodstva SIP podrobno analizo razmer v tem kolektivu. L. RAJH pa je še 6/9—1989 pisno zagotavljal, da probleme relativno uspešno obvladujejo.

Služba družbenega knjigovodstva v Republiki Sloveniji, podružnica Celje, je opravila kompleksen pregled poslovanja SIP-a v letu 1988.

V letu 1989 sta bila opravljena dva parcialna pregleda (kontrola 13. člena zakona o finančnem poslovanju za obdobje I—IV/89 in kontrola terjatev in obveznosti s poudarkom na poravnavanju obveznosti po stanju

31/10—1989) glede na nelikvidnost in stalne blokacije ŽR. Pri tem je SDK ugotovila nekatere nepravilnosti in nezakonitosti v poslovanju (zapisnika št. 373-34/II-VPI-142/89 in 373-20/III-VPI-75/89) in podala ovadbe TJT.

Služba ni ugotavljala ponarejanja poslovnih rezultatov, kot to navaja L. RAJH, ker omenjeni parcialni pregledi niso zajeli kontrole poslovnega rezultata v letu 1989.

Ljubljanska banka — splošna banka Celje ugotavlja, da poteka sodelovanje med banko in SIP-om po zamenjavi vodstva v SIP-u normalno. Banka kreditira po svoji poslovni politiki v glavnem dokumentarne kredite, pripravo za uvoz in izvoz, občasno pa tudi druge namene za premočanje likvidnih manjkov. Po oceni banke je SIP uskladi svojo proizvodnjo s prodajnimi možnostmi, kar je povzročilo izboljšanje likvidne situacije, saj SIP v tem obdobju ni imel blokiranega ŽR. V tem obdobju je SIP tekoče poravnal svoje obveznosti tako za obresti kot za kredite. Sodelovanje poteka v okviru SIP-ovih kreditnih sposobnosti.

Po oceni družbenega pravobranilca samoupravljanja so bile v SIP-u motnje prisotne v celem obdobju leta 1989. DPS je že v mesecu januarju ugotavljal nepravilnosti in nezakonitosti v postopku reorganizacije. V pobudi delavskemu svetu z dne 18/1—1989 je predlagal, da se ob sprejetju zaključnega računa celovito obravnava gospodarska in finančna situacija in da se sprejmejo ukrepi za izboljšanje gospodarskega stanja. SDK je predlagal, da opravi oceno zaključnega računa,

da bi se ugotovilo realno stanje v delovni organizaciji.

Kljub opozorilom se je celovito razreševanje problematike SIP-a začelo šele v drugi polovici leta, pod novim vodstvom in v dosti neugodnejših razmerah in nakopičenih gospodarskih in finančnih problemih.

Republiški sekretariat za industrijo in gradbeništvo, ki je ves čas spremljal poslovanje SIP-a, še posebno po letu 1986, ko so se pojavile izgube in likvidnostne težave, v juniju 1990 ugotavlja, da so se gospodarske razmere v tem kolektivu, kljub bistveno zaostrenim gospodarskim pogojem v državi, izboljšale. Podatki kažejo na izboljšanje gospodarjenja s sredstvi (zmanjšanje zaloga, uravnoteženje proizvodnje s tržnimi možnostmi, hitrejša obravnava sredstev) in s tem tudi bistveno izboljšanje likvidnosti podjetja. Zato SIP-a od oktobra 1989 tudi ni več zasledili v seznamih (SDK) podjetij z blokiranimi žiro računi. Po oceni sekretariata je to vsekakor uspeh in odsev spremenjene poslovne politike, ki jo izvaja sedanje vodstvo podjetja. Republiški sekretariat ocenjuje na osnovi navedenih ugodnih sprememb v poslovanju podjetja doseženo delo novega vodstva podjetja kot uspešno.

Glede na vse navedene ugotovitve institucij, ki so po zakonu dolžne spremljati poslovanje podjetij, vodstvo skupščine in primeru SIP-a v tem trenutku ne vidi osnov za kakršnokoli ukrepanje. Menimo, da je kolektivu ob vseh naporih, ki jih vlaga v dolgoročno sanacijo, in ob rezultatih, ki jih pri tem dosega, potrebno nuditi vsestransko podporo in pomoč.

Milan Dobnik,
predsednik SO Žalec

Stanarina — le tretjina vzdrževanja

Stanarina je plačilo za uporabo stanovanja, ki ga plačuje uporabnik kot najemnik stanovanja, ne glede na to, v čigavi lasti je. Zato bi morala stanarina kot edini vir sredstev za vzdrževanje in prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini zagotavljati pokrivanje stroškov za normalno tekoče vzdrževanje, za pokritje funkcionalnih stroškov in stroškov upravljanja ter za pokritje zakonsko določene amortizacije, kar predstavlja enostavno reprodukcijo in znaša v občini Žalec 3,46 % od revalorizirane vrednosti stanovanjskega sklada.

Ze od leta 1981 se ugotavlja, da zbrana sredstva iz stanarin pokrivajo v povprečju le slabo tretjino sredstev za vzdrževanje stanovanj in stanovanjskih hiš, kar je 3,5-krat nižja raven in se zato posledice večletnega nazadovanja že odražajo v stanovanjskem fondu.

Kljub večkratnim korekcijam stanarin v lanskem letu je dosežena stopnja stanarin (1,23 %) 1. 1. 1990 nižja od dosežene ravni 31. 12. 1988 (1,77 %). Zato tudi relativno optimalnega plana vzdrževanja ni moč uresničevati, lani je bil realiziran le 70-odstotno, potrebe pa se večajo iz leta v leto.

Analiza polletnih rezultatov gospodarjenja kaže, da stanarine ne pokrivajo niti zakonsko predpisane amortizacije, saj je znašala samo zavarovalna premija več kot polovico enomesečne stanarine, dimnikarske storitve pa nekaj manj kot preostalo polovico enomesečne stanarine. Zadržanje 80-odstotno povišanje stanarin je razmerje ne-

koliko popravilo, še vedno pa je pod stopnjo, ki bi zagotavljala tudi sredstva za tekoče vzdrževanje. Vendar skoraj tretjina imetnikov stanovanjske pravice ne plačuje stanarine v novi višini in preden bo ta izterjana, bo prišlo tudi do dvomesečnega zamika pri opravljanju del. V jesenskem času bo tako potrebno opraviti delo na inštalacijah centralne kurjave, na elektro in vodovodnih napeljavah ter izdelati izolacijske fasade zaradi ukrepa varčevanja z energijo.

V zadnjih desetih letih je bilo rekonstruiranih okoli 200 stanovanj; izdelane so bile kopalnice, WC, obnovljeni podi, stavbno pohištvo, odtočna inštalacija, stanovanja v večjih soseskah so bila priključena na centralne kotlovnice, obnovljene so bile inštalacije za centralno ogrevanje in kotlovnice, vrsto del pa bo potrebno še opraviti. Predvsem zaradi intervencijskih del v stanovanjih (radiatorji, odtoki) zmanjkuje sredstev za tekoča popravila. Precejšnji so tudi stroški zamenjav dimnikov, ki so dotrajani zaradi peči in neprimernega kurjenja.

V naši občini je 2806 stanovanj v družbeni lastnini, kar pomeni in skupni kvadraturi 145.404,52 m². Dobri dve tretjini stanovanj je bilo zgrajenih v zadnjih petnajstih letih, zato bodo tudi ta v najkrajšem času potrebna obnov in znatnejših sredstev, ki so se doslej

po načelu vzajemnosti uporabljala za vzdrževanje starejših stanovanj in objektov.

V preteklih letih so znatna sredstva prispevali za njuna vzdrževalna dela tudi lastniki stanovanj in objektov (podjetja in organizacije) še skladov skupne porabe, kar v tem obdobju, ko zaradi težjih ekonomskih razmer nimajo več možnosti, pomeni manj sredstev.

V povprečju znašajo obratovalni stroški (voda, odvoz smeti, ogrevanje—centralno, skupna elektrika) še (poleg stanarine) okoli 33 odstotkov stroškov bivanja.

V naši občini je imelo v mesecu juliju 489 upravičencev subvencionirano stanarino, kar je 17,4 odstotka vseh imetnikov stanovanjske pravice, mesečno pa predstavljajo le-te 18,3 odstotka mesečnega priliva solidarnostnih sredstev. Za prenovu stanovanj in stanovanjskih hiš v družbeni lastnini so se skladno z zakonom uporabljala tudi solidarnostna sredstva, katerih združevanje z 31. 12. 1990 predvidoma preneha in bo tako stanarina ostala edini vir, potreben za enostavno reprodukcijo.

Za prenovu stanovanjskega gospodarstva predstavlja tako nujen predpogoj uvedba tržnih zakonitosti in s tem racionalne zasedenosti stanovanj.

Mladi orali

Na Bregu pri Polzeli je bilo 18. tradicionalno tekmovalno traktoristov, ki ga je pripravil Zavod za živilstvo iz Celja s pomočjo mladih združenikov s Polzele. Na startu se je tokrat zbralo 23 tekmovalcev in tekmovalk iz šestih občin celjskega območja, največ uspeha pa so imeli tekmovalci in tekmovalke iz velenjske in žalske občine. Lanski državni prvak med mladimi traktoristi Franci Rotnik, doma iz Šoštanja, je tudi letos zmagal, na drugo mesto se je uvrstil Tomi Terčak s Polzele, tretji pa je bil Janez Planinšek iz Celja. Ti so orali z dvobraznim plugom. S tribrazdnim plugom je zmagal Vinko Zupanc iz Petrovc, pri dekletih pa Marta Golob iz Šoštanja. Pri starejših orajih z dvobraznim plugom je zmagal Anton Špital iz Šoštanja. Med ekipami je bila najboljša ekipa iz Šoštanja, sledijo Petrovci, Šentjur itd. Najboljši iz vsake kategorije bodo nastopili na republiškem tekmovalju, ki bo tokrat v naši občini, in sicer sredi prihodnjega meseca na poljih Hmezača v Zovneku pri Braslovčah. Tudi na republiškem tekmovalju se bodo pomerili v vožnji s štiriosno prikolico in oranju.

T. TAVČAR

Odprto pismo delavcem

V Delu je bilo 10. avgusta 1990 objavljeno Odprto pismo delavcem, ki ga je na delavce in na slovensko javnost naslovila Zveza svobodnih sindikatov Slovenije. Moram reči, da v tako kratkem zapisu že dolgo nisem prebral toliko neumnosti in nespameti.

Najprej govorijo v prvi osebi o tistih, ki želijo živeti od svojega dela. Dobro vemo, da so v Svobodnih sindikatih ostali samo stari sindikalni funkcionarji, ki so vedno živeli na račun delovnih ljudi in bili prenosni jermen oblasti, kot je to zahteval Lenin. Ti, ki so do letos vedno nastopali proti delavcem, ki si niso upali organizirati niti ene stavke, ampak so vedno obsojali tako imenovane ustavitve dela. Vedno so poslušno izvajali tisto, kar jim je bilo od zgoraj naročeno, doslej niso nakazali še nobene rešitve, ampak prav nasprotno, zelo aktivno so sodelovali v izvajanju politike, ki nas je pripeljala v položaj, ko se res lahko bojimo za našo usodo in usodo naših otrok in nam gre že precej časa vsak dan slabše.

Zahteva po razbremenjevanju gospodarstva je samo stara oguljena fraza, s katero so vedno zavajali ljudi, da bi po načelu »deli in vladaj« lažje vladali. Ni druge razlike med gospodarstvom in negospodarstvom kot način financiranja. Gospodarstvo dobi svoje delo plačano po načelu »daj-dam«, negospodarstvo pa zaradi njegovega izjemnega pomena za družbo plačuje država. Za ponazoritev bom navedel samo en primer. Če krojač prišije rokav, je to gospodarstvo, če pa kirurg prišije odrezano roko, je to negospodarstvo. In po logiki Svobodnih sindikatov je prvo ustvarjanje, drugo pa poraba dohodka. Razmislite, kaj imate raje, rokav ali roko! Zato še enkrat poudarjam, da ni nobenih razlik med gospodarstvom in negospodarstvom. Vso družbo pa moramo razbremeniti nesmiselne organiziranosti.

Svobodni sindikati kot majhni otroci ves čas zahtevajo večje plače in večje ugodnosti. Vse to želijo samo takrat, kadar več naredimo. Najbolj smešen primer stavke poznam, ko so delavci v podjetju,

ki že dolgo časa čaka na stečaj, zahtevali višje plače. Nič se niso vprašali, kje bomo vzeli denar, ampak so trdili, da za opravljen delo hočejo plače. Opravljeno delo je samo tisto, ki prinaša dohodek. Če tega ni, je delo nesmiselno.

Zato je merilo, koliko dela smo opravili, samo dohodek. Če dohodek ni, nismo opravili dela. Ljudje se moramo zavedati, da moramo s svojim delom poleg plače zaslužiti tudi akumulacijo, ali drugače povedano, denar za modernizacijo in razširitev proizvodnje. Proizvodnjo moramo modernizirati vsaj toliko, kot to delajo naši konkurenti doma in v svetu. Če tega ne storimo, naša konkurenčnost pade in zato izgubimo delo, ali pa moramo delati ceneje. Starši moramo zagotoviti tudi delovna mesta svojim otrokom. Nič druge drug ne bo tega storil. Zato spoštovani delovni ljudje, mora biti sedaj naša glavna zahteva, da bo podjetje ustvarjalo akumulacijo, da se bo modernizirala, pocenila in povečala proizvodnjo. Samo to bo prineslo večje plače in nova delovna mesta. Tega se pri Svobodnih sindikatih niso spomnili. Zavedajmo se, da smo v zelo težkem položaju in se iz njega lahko rešimo samo s trdim delom in pametjo. Nekako tako kot takrat, ko smo gradili hišo. Ker je bila opeka draga, nismo stavkali na parceli, pač pa smo še bolj štedili in poprijeli za delo. Zato moramo na vsakem koraku razmišljati, kako bi delo poenostavili, izboljšali, kako bi naredili izdelke, ki bodo za trg zanimivi. Če v podjetjih ne bodo imeli posluha za takšne predloge, potem pa bo čas za stavko. Ne jezite se na druge, lotite se dela na svojo roko in si tako odrežite večji kos kruha. Družba vam bo pri tem prav gotovo šla na roko.

Spoštovani ljudje, ne kritizirajte vsakogar in ne nasedajte vsakomur. Spomnil bi vas na geslo revirskih rudarjev, ki so leta 1958 kot prvi stavkali v novi Jugoslaviji. Takrat so svojim sindikalnim in drugim voditeljem povedali takole: »Hudiči, včasih ste nas za vsako figo nagnali v štrajk, sedaj pa živeti ne moremo!«

Milan Dobnik

Podpora splošni stavki

V Zarji v Petrovčah so se sestali člani območnega odbora sindikata delavcev tekstilne in usnjarske predelovalne industrije, beseda pa je tekla o pripravah na splošno stavko, ki je napovedana za 10. september, obravnavali pa so tudi vsebino kolektivne pogodbe. Novo opozorilno stavko, ki bo hkrati solidarnostna s kovinarji, so podprli predvsem zaradi neizpolnenih zahtev njihove majske stavke.

»Ker se naše zahteve, sprejete na majski opozorilni stavki, ne uresničujejo, delavci pa smo vsak dan v težjem položaju, smo se odločili, da solidarnostno podpremo splošno stavko kovinarjev in ponovno opozorimo na naše zahteve. Očitno nas nihče ne jemlje resno, pri čemer mislim na republiško vladu pa tudi svobodni sindikat, zato bomo tokrat še bolj glasni in odločni v svojih zahtevah. Tekstilci sodimo, da so naše zahteve upravičene, saj smo bili nosilci povojnega razvoja industrije,« je dejal predsednik odbora Jože Okvečar. Predstavniki po-

sameznih delovnih organizacij so v razpravi podprli napovedano stavko, opozorili pa so na posledice in problem prekinitve proizvodnje. Delovne obveznosti, še zlasti do tujih kupcev, ne dopuščajo motenj v proizvodnji. Zato je bila dana pobuda, da naj bi ponovne zahteve delavcev obravnavali izvršni odbori sindikalnih organizacij in jih preko republiškega odbora posredovali slovenski vladi. Precej kritičnih pripomb zaradi počasnega in neučinkovitega reševanja gospodarskih razmer so razpravljali nasuli slovenski vladi pa tudi republiški sindikatu za slabo in kasno pripravo stavke. Celotna razprava pa je vzbujala dvom v uspešnost stavke in izboljšanje razmer tekstilne in usnjarske predelovalne industrije. Zato so se zavzeli tudi za odločnejše zahteve sindikata, ki naj končno začne zastopati in uresničevati zahteve delavcev. Tudi ob obravnavi kolektivne pogodbe so člani zastavili vrsto vprašanj, med njimi tudi, s kom naj sploh podpisujejo pogodbo.

jk

Komentiramo:

Črnsko delo tekstilcev

Tekstilna industrija ima v naši občini častljivo življenjsko dobo, prebolska tovarna pa je celo med najstarejšimi na Balkanu. Povojno izgradnjo in razvoj industrije so na svojih plečih nosili prav tekstilci. Sedaj ko so sami v težavah, pričakujejo pomoč tistih, ki jim je tekstilna industrija tedaj pomagala. Ker pa te pomoči ni, bi lahko sklepali, da so kovinarji in ostali na preteklo pomoč enostavno pozabili, ali pa nočejo razumeti njihovih težav. Resnica pa je najbrž v revščini vseh, tako da nihče več ni sposoben nikomur pomagati. Tekstilci sami ugotavljajo, da je njihovo delo črnsko, kar so na zahodu že zdavnaj ugotovili, mi pa še vedno zanje delamo »lon« posel, ker smo poceni delovna sila. In če hitimo tudi mi v zahodno Evropo, se postavljajo vprašanje, doklej bomo črnci zahodu. Tehnoiška posodobitev tekstilne industrije je že pred leti

obšla Slovenijo, črnsko delo pa je našim tekstilcem ostalo. Možnosti za rešitev sta gotovo le dve: posodobitev ali pa prenehanje proizvodnje oziroma preusmeritev, kar pa seveda ni mogoče storiti čez noč. Politična parola o prestrukturiranju v naši občini ni padla na plodna tla, sicer pa smo se borili proti vmešavanju politike v gospodarstvo. Sedaj ko smo v težavah, j ključemo na pomoč. Pomoči pa od nikoder, pravijo njihovi sindikalisti. In če smo realni, je tudi ne bo. Pomagaj si sam, bo najbrž prava in najbolj zanesljiva pomoč. Odločno pa so tekstilci povedali, da družbenih bremen ne zmorejo več, da so njihovi osebni dohodki prava miloščina z njo pa se ne da živeti. Torej črnsko ni samo njihovo delo, je tudi življenje. Kako dolgo, se sprašujejo. Kdo ve...

jk

Delavska univerza Žalec

ulica Ivanke Uranjekove 6, 63310 Žalec

Vabimo vas v naslednje izobraževalne oblike, za katere že zbirmo prijave:

- **OSNOVNA ŠOLA ZA ODRASLE** (brezplačno 6., 7., 8. razred)
- **USO PROGRAMI:**
 - a) pomožna gostinsko-turistična dela (II. zah. št.) — kuharski pomočnik, natakarski pomočnik, sobarica
 - b) pomožna skladišna dela (II. zah. št.) — skladiščni delavec (II. št.)
- **obratni strojni tehnik** — (V. stopnja) Pogoj: končana 3-letna poklicna šola
- **strojništvo — oblikovalec kovin** — IV. stopnja Pogoj: končana osnovna šola
- **modni oblikovalec** — V. stopnja industrijski oblikovalec — V. stopnja Pogoj: končano izobraževanje na drugi poklicni ali srednji šoli. Šolanje izvajamo skupaj s Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo Ljubljana. Pred vpisom je obvezen preizkus likovne darjenosti.
- **upravno-administrativni tehnik** — V. stopnja (Vodeno samoizobraževanje) Pogoj za vpis v 3. letnik je končana 2-letna administrativna šola. Vpis v 1. letnik Pogoj: končana osnovna šola.
- **poslovno-finančna in trgovinska dejavnost** — smer ekonomski-komercialni tehnik — V. stopnja (vodeno samoizobraževanje) Pogoj: končana osnovna šola
- **Višja upravna šola Ljubljana** — VI. stopnja — upravna dejavnost
- **Fakulteta za organizacijske vede Kranj** (VI. in VII. stopnja) — proizvodna dejavnost — kadrovska dejavnost — organizacijska informatika

Vabimo vas tudi v našo plesno šolo Bolero, in sicer v: — Mali Bolero za otroke med 5. in 15. letom — tečaj za odrasle: jazz balet, družabni ples in fitness vadbo za ženske. Vpis v plesno šolo bo od 27. 8. do 10. 9. 1990, od 12. do 14. ure, ob petkih pa do 16. ure. Vpisujemo tudi v tečaje tujih jezikov za otroke in odrasle, in sicer v: — začetni tečaj angleškega in nemškega jezika za predšolske otroke (VIDEO) — začetni in nadaljevalni tečaj angleškega in nemškega jezika za šolarje — začetni tečaj angl. in nem. j. za odrasle — nadaljevalni tečaj angl. in nem. j. za odrasle — tečaj pogovornega nemškega jezika za upokojece — tečaj angl. in nem. poslovnega jezika — začetni tečaj strojepljisa — začetni tečaj šivanja in krojenja Informacije in vpis za vse oblike izobraževanja na Delavski univerzi Žalec, tel. 711-417, vsak dan od 7. do 16. ure.

Zapleti z zaporo ceste v Arji vasi

V prejšnji številki smo zapisali, da bodo cesto v Arji vasi zaprli za tovrni promet. Sklep izvršnega sveta še vedno ni uresničen, ker se upravljalec ceste, to je Republiška uprava za ceste, ne strinja s takšno odločitvijo. Po njihovem mnenju namreč žalska obvoznica ni ustrezno urejena za prevzem težkega tovornega prometa in bi za to morali rekonstruirati križišče na obvoznici in pri cestninski postaji. Zvijanje v desno je namreč v obeh primerih otežkočeno. Sedaj ugotavljajo, da je bila to projektantska napaka, saj križišči ne ustrezata težjemu tovornemu prometu. Na republiški upravi ni bilo mogoče dobiti odgovora, kdaj sploh lahko pričakujemo ureditev križišč, najbrž pa se to ne bo kmalu zgodilo. Tako bo tovrni promet še naprej potekal skozi Arjo vas.

jk

Krvodajalstvo

ODVZEM KRVI:

POLZELA
31. avgusta 1990, od 7. do 13. ure, Zdravstvena postaja Polzele, delavci Tovarne nogavic in Garafita iz popoldanske in nočne izmene med 7. in 10. uri, dopoldanska izmena pa po 12. uri.

VRANSKO
5. september 1990, od 7. do 12. ure, Zdravstvena postaja Vrnsko.

Na krvodajalsko akcijo 20. junija v Petrovčah je prišlo 44 krvodajalcev, med katerimi je kar 56-krat daroval kri Ivan Lipošek.

V Preboldu 6. julija pa je bilo od 155 krvodajalcev kar 118 darovalcev iz TT Prebold, največkrat pa so kri darovali: Jože Žnidaršič (80-krat), Franc Račnik (42-krat) in Franjo Kumer (39-krat).

Občinska organizacija RK Žalec obvešča vse krajevne organizacije občine Žalec, kot tudi vse socialno ogrožene, da je občinsko skladišče v Vrbi urejeno in da se lahko oskrbijo z oblačili, obutvijo in ostalim.

Za pogoreli dom sester KVEDER so sredstva nakazala:

Veterinarska postaja Žalec 1000,00 din, Krajevna organizacija RK Žalec 2000,00 din, Cilka Kušnik iz Griž 200,00 din in Franc Smerkolj z Vrnskega 200,00 din. Vsem darovalcem iskrena zahvala.

Predsednik izvršilnega odbora poslovne skupnosti za hmeljarstvo Republike Slovenije podeljuje prvo nagrado in priznanje za sorto savinjski golding Vikiju Prisanu iz Poljč. Foto: T. T.

Podelili nagrade hmeljarjem

Ob dnevu hmeljarjev so tudi letos na razširjeni seji poslovne skupnosti za hmeljarstvo Republike Slovenije podelili nagrade in priznanja hmeljarjem za visoke pridelke hmelja. Obrazložitev pred podeljevanjem je podal v.d. direktor Inštituta za hmeljarstvo Slovenije v Žalcu Milan Dolinar, ki je dejal, da letos že dvanajstič podeljuje nagrade in priznanja hmeljarjem za visoke pridelke. Med posamezniki, kooperanti, podeljuje nagrade v dveh konkurencah, t.j. za savinjski golding in auroro. Pogoji za možnost vključitve v tekmovanje so ostali isti kot za leto 1988, kar pomeni, da mora imeti hmeljar vsaj 80 arov skupnih površin hmelja, ene, dve ali tri sorte, da mora imeti skupaj 90 odstotkov prve in druge klase ob prevzemu, in da je osnova teža oddanega hmelja. Za savinjski golding so nagrade in priznanja dobili:

Viki Prisan iz Poljč, TZO Bra-

slavce, ki je na površini 54 arov pridelal na ha 1853 kg; Franc Kronovšek iz Topovelj, TZO Braslovče, ki je na površini 1,34 ha pridelal na ha 1694 kg; Valentin Grobler iz Ponorja, TZO Tabor, ki je na površini 87 arov pridelal na ha 1675 kg hmelja. Za sorto auroro so nagrade in priznanja prejeli:

Viki Ježovnik iz Podvina, TZO Polzela, ki je na površini 46 arov pridelal na ha 3019 kg; Julij Hrvat iz Podvina, TZO Polzela, ki je pridelal na površini 72 arov na ha 2640 kg; Ivan Zagoričnik iz Podloga, TZO Sempeter, ki je na površini 43 arov pridelal na ha 2639 kg hmelja. V konkurenci ekip oziroma delovnih organizacij je vrstni red naslednji: 1. EMONA, KK Ptuj, TOZD Haloze, Zavrč 1549 kg, 2. EMONA, KK Ptuj, TOZD Haloze, Dravsko polje, PE Pragersko 1439 kg, 3. HMEZAD, KZ SAVINJSKA DOLINA, TOZ Trnava 1383 kg na ha.

T. TAVČAR

Posodobljena trgovina s pohištvom

Delavci Savinjskega magazina so v Žalcu posodobili in obnovili trgovino s pohištvom. Domiselno so uredili tudi vhod v trgovino. V načrtu imajo še ostale trgovine v Žalcu, ki tako dobiva lepšo in prijaznejšo podobo, privablja pa tudi vedno več obiskovalcev in kupcev.

jk

D. Naraglav

Vane Gošnik v KIV Vransko

V DO KIV Vransko so izdelali pomembno ekološko napravo za naračnika Radonja Sisak. To je KIV ekshalator, naprava za sežiganje nevarnih odpadkov. V sodelovanju z zunanjimi sodelavci so v nekaj letih razvili tri tipe naprav (za sežiganje 100, 200 in 400 kg odpadkov na uro). Naprava, prva take vrste pri nas, je zasnovana tako, da nevarne odpadke (strupe, kemikalije, gume, embalaža itd.) pri temperaturi 300 do 600 stopinj uplini, potem pa v reaktorju pri temperaturi od 900 do 1200 stopinj zgornjo brez nevarnosti za okolje. Vrednost ekshalatorja je milijon dinarjev, torej je to znatno manj, kot so cene podobnih naprav v tujini.

Prejšnji teden so imeli v delovni organizaciji več demonstracij delovanja te naprave za predstavnike delovnih organizacij, ki bi jo želeli kupiti. Eno od njih si je ogledal tudi Vane Gošnik, podpredsednik slovenske skupščine.

T. TAVČAR

Pripravljeni na novo šolsko leto

Šolska vrata se bodo kmalu odprla in ukaželjni, ali pa tudi ne, bodo vstopili v novo šolsko leto 1990/91. V tem času se na ta korak intenzivno pripravljajo tudi šolski kolektivi po naši dolini. Čas počitnic so povsod izkoristili tudi za obnovitvena in druga dela, ki so potrebna za normalno funkcioniranje šolskih prostorov. V Preboldu so letos še posebno angažirani, saj so takoj v začetku počitnic začeli z izgradnjo dveh novih učilnic, ki naj bi že letos dobili dokončno podobo.

Vsa dela potekajo po načrtu. Bistvenih problemov po izjavi ravnatelja Milana Jezernika nimajo, čeravno je bilo potrebno seči po kreditu. Kupljena pa je tudi že oprema za obe učilnici, tako da je ena skrb manj. Sicer pa prihajajo sredstva za to investicijo, ki je bila potrjena že pred štirimi leti, iz združene amortizacije VIO, pomemben delež pa iz krajevnega samoprispevka. Prostorska stiska, ki je bila vse večja, bo tako rešena. Vsekakor pa je potrebno vedeti, da nimajo na preboldski šoli nobenih specializiranih učilnic, in če se bo število otrok zmanjševalo, bodo za to izkoristili proste učilnice.

Preboldski kolektiv je po upokojitvah minulih let precej mlajši.

Ne glede na to pa gre smelo po začetni poti in dosega dobre rezultate na vseh področjih dela in življenja osnovne šole. Novi dve učilnici pa bosta k temu prav gotovo prispevali svoj delež.

Franjo Tilinger

Libojčane in mnoge Savinjčane je presenetila in globoko prizadela vest, da je po neozdravljivi bolezni nenadoma umrl Franjo Tilinger. Na praznovanju občinskega praznika v Braslovčah sva si nazadnje segla v roko in kramljala o dolini in ljudeh, katerim je namenil svoja najbolj ustvarjalna leta. Čeprav je po upokojitvi živel v Celju, se je rad vračal v svoje Liboje in občino. Z njemu lastno skrbnostjo in pozornostjo je spremljal dogajanja v občini, saj mu ni bilo vseeno, kakšno je življenje in razpoloženje ljudi. Za ljudi v težavah je vedno našel čas za pogovor, s preudarno in umirjeno besedo pa je sogovorniku znal vliti upanje in pogum za premagovanje težav. Kar 35 let se je kalil v kolektivu KIL Liboje in je vedno z lastnim delom in znanjem gradil boljše življenje. Bogastva življenja pa Franjo ni videl samo v osebnih materialnih dobrinah, mnogo bolj je cenil umetniško ustvarjanje, lepoto narave in urejenost okolja. Humani in tovariški medsebojni odnosi so bili zanj največja vrednota. Občutljiv je bil na krivice, ki jih je tudi sam doživljal. Cenil je iskrene in pošteno sodelavce in v Libojah jih je imel mnogo. V keramično tovarno je prišel leta 1952, leta 1958 pa je prevzel mesto direktorja. S kolektivom je previhal mnoga težka leta in mu zapustil bogato

dediščino. Zanj se delo in življenje ni zaključilo ob drugi uri, rad je ostajal in prihajal med svoje sodelavce v Liboje, pa tudi v občino. S srcem se je predajal ustvarjanju v domačem kulturnem društvu in sodeloval pri razvoju kraja, združil je tovarno in delavčev dom. Kadar je začutil, da so Liboje zapostavljene v občinskem merilu, je znal postaviti odločno in trdno besedo. Nepogrešljiv je bil tudi v mnogih strokovnih in političnih institucijah, nazadnje je vodil občinsko organizacijo ZK. Bogat je mozaik njegovega življenja, dela in ustvarjanja, ki ga tudi čas ne bo izbrisal. Mnogim sodelavcem in prijateljem bo ostal v prijetnem in nepozabnem spominu. Hvaležni smo mu za usluge tovariške in vzpodbudne besede, za ustvarjen prispevek pri razvoju tovarne, Liboj in občine. Najvišje občinsko priznanje in številna druga so le skromna zahvala za dobro delo Franja Tilingerja. Janez Kroflič

Problemi nege in vzgoje čebel

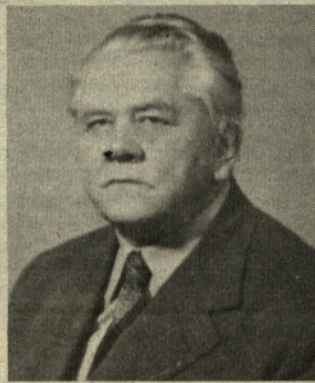
Kmetijstvo se danes ubada s problemi zatiranja zajedcev z najrazličnejšimi sredstvi, fungicidi, akaricidi itd., na katere pa postajajo zajedci vse odpornejši in trdoživši. Podobno se sedaj dogaja tudi v čebelarstvu, kjer so čebelarji z najrazličnejšimi sredstvi akaricidov zadostno zatrti varozi in rešili čebelje družine, pri tem pa so storili čebelam le medvedvo uslugo, saj so prezrli, da so z uničenjem patogenih povzročiteljev bolezni, ekto- in endoparazitov v čebelji družini, škodovali čebelam z uničenjem koristnih bakterij, s katerimi je narava poskrbela za uravnoteženo zdravstveno stanje čebelje družine. V letošnjem letu so čebelarji odkrili, da so, vede ali nevede, v dobri veri, da delajo najbolje za čebele, prezrli eno od zakonitosti narave. Želeli so ji dokazati, da je v njihovih rokah, a so se zmotili, saj jim je v letošnjem letu to dala vodeti z masovnim izbruhom plesni poapele zalege ascospaere apis in major, za katero so v preteklosti bolj malo vedeli in so jo poznali le iz čebelarških knjig. Njegovo zatiranje je še zlasti oteženo, ker se povzročitelj plesni nenehno prinaša v panje iz narave. K razširjanju pripomorejo tudi zaletavne čebele, ki letajo iz panja v panj, pa tudi čebelar s svojim orodjem. Čebelarji se sprašujejo, kaj sedaj? Strokovnjaki v svetu pravijo, da ni pravih zdravil, tista, ki so, pa delujejo bolj preventivno kot kurativno. Dr. Sulomanovič pravi v svoji letos izdani knjižici o poapneli zalegi, da je v preiskavi avstrijske vojske ugotovil mnogo več sporov micelijev plesni tam, kjer so intenzivno uporabljali zdravilo akaricidov proti varozam, kot pa tam, kjer niso vedno in intenzivno uporabljali teh sredstev in je bilo to razmerje 64 : 15 v korist manj intenzivne uporabe zdravil. Vendar to čebelarjev ne sme zavesti, da bi postali nevestni pri zatiranju varoze.

Posluževati se bodo morali takšnih zdravil, ki niso uničujoča za koristne bakterije (mravljična in mlečna kislina), kot navaja v DiJ dr. Trajeser (1990).

V svetu so že pred masovnim razmahom varoze odkrivali večje obsege glivičnih bolezni čebel (Japonska in ZDA), medtem ko se čebelarji Evrope še niso zavedali daljnosežnih posledic plesni ascospaere. Danes Japonci nudijo zdravilo Yukoluck-A in ga je možno dobiti tudi že pri nas. Na razpolago pa so tudi zdravila Askocidin, Emilcomazol, Nistatin, s katerimi bo možno zdraviti plesen za preventivno zmanjšanje obsega poapnele zalege, čeprav tudi ta niso stoočstotna. Vsako zdravilo je namreč koristno le toliko, kolikor spoštujemo navodila humane medicine, vendar ne smemo za vsako ceno preko mere uporabljati kemije kot rešiteljice bodočnosti življenja.

RA

Josip Senica

Sredi poletja, točneje 27. 7. 1990, smo se na žalskem pokopališču poslovili od Josipa Senice, dolgoletnega delavca podjetja Juteks iz Žalca.

Vseh njegovih 68 let življenja je bilo tesno povezano z Žalcem in z življenjem tega kraja in mesta, kateremu je tudi on dal precejšen utrip, pa najsibo kot nogometaš ali amaterski gledališki igralec v mladosti, ali kasneje kot gospodarstvenik.

Josip Senica je bil rojen 6. 1. 1922 v Žalcu, kjer je preživel mladostna leta. Že v začetku junija 1941 je okupator družino Senica izselil v Srbijo. Tam in takrat je mladi Josip doživel marsikatero življenjsko izkušnjo, ki ga je pozneje tesno navezala na tamkajšnje kraje in ljudi.

Konec leta 1944 se je prvič zaposlil, in sicer v tovarni Zorka v Šabcu. Ko se je vrnil v Slovenijo, se je za nekaj časa zaposlil v Tekstilni tovarni v Sempetru, nato pa v začetku leta 1948 v Juteksu v Žalcu, kjer je bil zaposlen vse do upokojitve.

V Juteksu je opravljal najrazličnejša dela. Najprej se je zaposlil v računovodstvu, kasneje je bil računovodja ter nato vodja komercialno-finančnega sektorja.

l. leta 1965 je izredno končal ekonomsko fakulteto ter od leta 1965 pa do leta 1973 vodil Juteks kot njegov direktor. Tega leta se je, zaradi slabega zdravja, odločil, da ne bo ponovno kandidiral za direktorja. Do in-

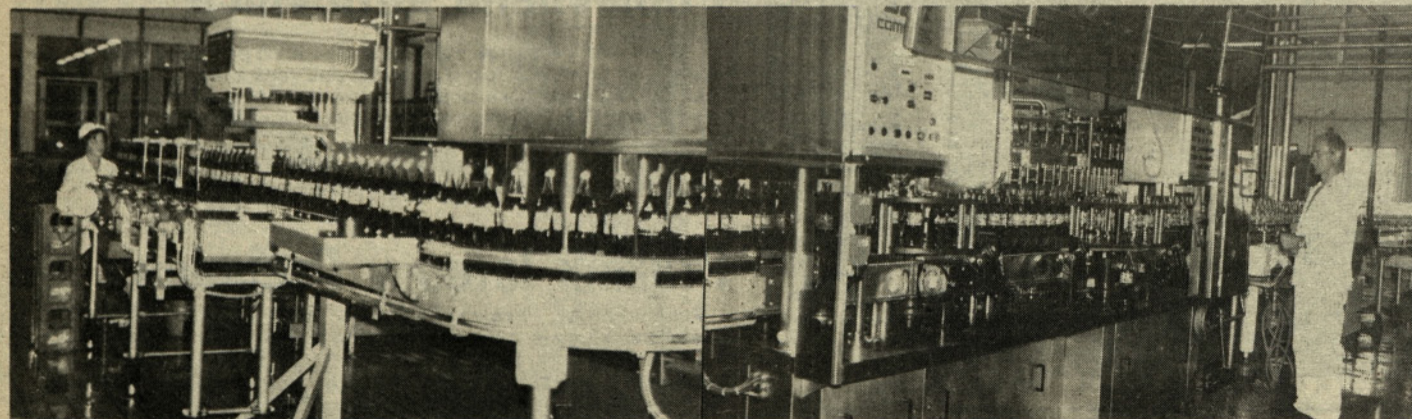
validske upokojitve, novembra 1973, pa je opravljal naloge v.d. vodje komercialnega sektorja. Toda tudi po upokojitvi je ostal aktivno povezan s podjetjem, saj je kar nekaj let, na prošnjo vodstva podjetja, sodeloval z nami kot svetovalec na področju ekonomske poslovanja in razvoja podjetja. Teh nekaj skopih podatkov pa še ne pove dovolj o Josipu in o njegovem odnosu do podjetja. Ta odnos je bil nekaj posebnega, saj je bil Josip povezan z Juteksom tako rekoč od nastanka Juteksa pa vse do svoje prerane smrti. Takšen odnos je v precejšnji meri oblikoval prav gotovo tudi dejstvo, da je bil Josipov oče, Vilko Senica, ustanovitelj Juteksa. Josip je tako že od mladih let poznal to podjetje, živel in čutil je z njim.

V časih, ki Juteksu niso bili niti najmanj naklonjeni, je v podjetju opravljal izredno odgovorna dela, pri čemer so ga odlikovale delovna vnema, vztrajnost in pripravljenost za vsako delo. Še posebej so ga krasili kolegalnost, umirjen temperament ter pripravljenost pomagati sodelavcem pri uvajanju v delo in pri reševanju težjih nalog.

Josip Senica je odigral pomembno vlogo pri programskem preoblikovanju podjetja. Aktivno je sodeloval pri takratnih investicijah v Juteksu in torej lahko rečemo, da je v času njegovega vodstva podjetje izvedlo odločilni preobrat v svojem razvoju.

Njegova značilna pojava ter neposreden, skoraj očetovski pristop do ljudi, izredna komunikativnost ter prijaznost do vseh, zlasti pa do dolgoletnih delavcev podjetja, bodo ostali pojem za vse, ki smo ga poznali in z njim sodelovali.

B. Andoljšek

Na posnetku je nova polnilnica, ki je popolnoma avtomatizirana in dnevno napolni 156 tisoč zabojev

Za četrtno večja prodaja

Delavci v polnilnici pri ljubljenski osvežitveni pijači Coca cole v poletnih dneh ne poznajo počitka. Delajo v treh izmenah in če ne bi lani pridobili nove polnilnice, potrebne trga sploh ne bi mogli zadovoljevati. V prvem polletju so napolnili 7.250.000 litrov, kar je za četrtno več kot lani. Zalog ne poznajo, saj morajo kar najhitreje oskrbovati tržišče. V poletnih mesecih pa so v Sloveniji in delu Istre, kjer je njihovo glavno tržišče, prodali kar za 40 odstotkov več, na pomoč pa so priskočili tudi polnilnici v Zagrebu. Poleg Coca cole so tržišču ponudili tudi oranžado Fanta in limonado Sprite, polnjeno v pločevinkah, kmalu pa jih bodo začeli polniti tudi v litrske steklenice.

»Prizadevamo si nekatere proizvode poceniti, saj se zavedamo, da je cena za marsikoga previsoka. S trgovci smo se že dogovorili za nižje cene. Sicer pa smo z letošnjo sezono zelo zadovoljni, lanska investicija pa se nam že obrestuje,« pravi direktor žalske polnilnice Rudi Cizej.

jk

Mulj na kmetijske površine

Čistilna naprava Kasaze je zgrajena kot skupinska čistilna naprava za čiščenje odplak dela Spodnje Savinjske doline, h kateri gravitirajo prispevne površine Petrovč, Arje vasi, Žalca in Ložnice. Poleg industrijskih odplak omenjenih naselij so na čistilno napravo priključene še odplake mlekarne v Arji vasi.

Čistilna naprava je bila zgrajena v letu 1987 z mehansko in biološko stopnjo čiščenja z zmogljivostjo 29 000 PE. Proces čiščenja poteka s pomočjo aktivnega blata. Smisel biološkega čiščenja kakor tudi samočiščenja in odvodnikov je, da iz vode odstranimo razgradljive oz. pretežno

razgradljive snovi, nastalo biomaso pa ločimo od očiščene vode, ki odteka v Savinjo. Dnevno odteče vanjo 4500 m³ očiščene odpadne vode, katere vzorci ustrezajo MDK.

Kot stranski produkt pri čiščenju komunalnih in industrijskih odplak se pojavlja blato (gošča, mulj), ki se prečrpava v dve sušilni laguni, od katerih je ena v fazi polnjenja, druga pa v fazi sušenja in odvoza blata. Odvzem blata je možen z direktnim prečrpavanjem. Raziskave v svetu in pri nas so pokazale, da je najbolj ekonomična rešitev uporaba blata iz čistilne naprave kot gnojila v kmetijski namene. Blato ima namreč zara-

di visokega odstotka dušika, fosforja in drugih rastlinam potrebnih snovi dobre hranilne sposobnosti. Seveda pa ne sme vsebovati prevelikih količin toksičnih elementov, težko razgradljivih spojin in patogenih bakterij.

Pred vsakim praznjenjem lagune se blato analizira. Ob vsakem izvidu dobimo tudi mnenje o uporabi blata. Iz izvidov je razvidno, da vzorci niso kontaminirani s salmonelami, kar je razumljivo, saj blato preleži v laguni več kot šest mesecev. S tem se zmanjša infektivni pritisk na okolico. Količina težkih kovin v blatu ne prekoračuje standardov.

Živimo pač v času, ko je razvoj znanosti in tehnike izredno hiter. Zato tudi vedno bolj občutimo, kako močno smo že oskrnili vse, kar nas obdaja. Ostanje nam le borba za ohranitev in ozdravitev narave. Zato imamo tudi mi možnost, da v tej borbi nekaj pripomoremo. Od nas je odvisno, kakšno vodo bomo pili, kakšno Savinjo bomo imeli in kakšne ribe bodo v njej. Na čistilni napravi se trudimo, da se naprava čim bolj vzdržuje, da je očiščena odpadna voda čim kvalitetnejša, čistilniški mulj pa pod stalnim nadzorom. Kljub vsemu pa se pojavljajo problemi pri odvažanju mulja. Zaradi zgoraj omenjenih karakteristik mulja menimo, da bo potrebno najti skupno pot s kmetijci in pričeti odvažati mulj na kmetijske površine in ne na komunalno deponijo. Poljona Barič

Tovarnar, ki je ostal brez vsega

Francu Themlu so tovarno odvzeli, 15 let kasneje pa so propadlo tovarno prodali Vojvodincem

Pred tremi leti se je ostarel silovlas možakar, utrujenega toda plemenitega obraza, povzpela na mednarodni vlak v Celovcu. Pot ga je najprej vodila v Maribor, nato v Celje, njegova končna postaja je bil Šempeter v Savinjski dolini. Ko je stopil z vlaka, se je uzrl v znano okolje. Izmučen se je napolnil proti bivši tekstilni tovarni, sedaj obratovalnici Aera. Pred poslopijem tovarne so na njegov izčrpan obraz pritekale solze. Zadnjič v življenju je videl tisto, za kar je žrtvoval najlepša leta življenja.

Možakarju je bilo ime Franc. Pisal se je Themel. Bil je lastnik Tekstilne tovarne Šempeter, katero so mu po vojni brez dinarja odškodnino odvzeli komunisti. V imenu ljudstva. Petnajst let kasneje je tovarna propadla. Stroje so prodali v Vojvodino. Z denarjem so se mastili občinski možje.

Nekaj mesecev po zadnjem obisku v Šempeteru je Franc Themel umrl. V Celovcu je ostala še njegova žena Jožefina. Z njeno pomočjo in s pomočjo mnogih ostalih prič smo obudili boleč zgodovinski spomin.

Odprtja zadnjih let

Zadnja leta novinarska peresa odkrivajo na desetine bolečih dogodkov iz slovenske povojne zgodovine. Zaenkrat se žal sliši le glas novinarjev. Kdaj bodo prišli na vrsto zgodovinarji? Morda takrat, ko bodo iz prahu potegnili na svetlo zgodovinske arhive. To se bo verjetno kaj kmalu zgodilo.

V zadnjih mesecih smo izvedeli za nekaj dogodkov na Celjskem, ki so bili 45 let javnosti neznan. Prebrali smo zgodbe o spektakularnem pobegu celjskega tovarnarja Maxa Westna, o zmorniranih procesih zoper celjske trgovce: Pšeničnika, Dobovičnika in Strmečkega, o mučenju mariborskega trgovca Hutterja. Na tem mestu objavljamo še eno zgodbo, ki morda ni tako tragična kot tiste, zaradi katerih so ljudje povsem po krivici izgubljali življenja ali pa bili izpostavljeni strahovitim mučenjem. Zgodba pa je

vendarle še eden izmed eksplicitnih dokazov, kako neumno je ravnala, v evforiji po prevzemu oblasti in zmagi nad okupatorjem, nova oblast. Kako kruta so bila njena dejanja, kako monstruozno je bilo tako imenovano revolucionarno pravo in kakšen je bil duh tistega časa, ko je bilo vse podrejeno izgradnji socializma.

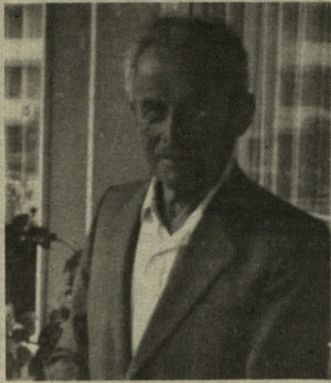
Franca Themla je v Savinjsko dolino zaneslo povsem slučajno

Franco Themlu, rojenemu v začetku 20. stoletja v Lipalji vasi na Koroškem, podjetniška žilica in nemirni duh že v rani mladosti nista dala miru. Kmalu potem, ko je končal meščansko šolo, ga je začel zanimati posel. Tako se je lotil trgovanja z lesom, kar je bilo takrat precej donosno delo. Pri svojem delu je v Izlakah spoznal tudi bodočo ženo Jožefino, hkrati pa se je spoprijateljil z nekaterimi partnerji, ki so mu pomagali pri ustanovitvi kasnejše lastne tovarne. Tako mu je tovarnar Hutter iz Maribora svetoval, naj odpre tekstilno tovarno. Kasneje je Hutter Themlu tudi finančno pomagal. Za partnerja si je Themel izbral trgovca iz Maribora Waldemara Ogrizka.

Skupaj sta začela iskati primerno lokacijo za tekstilno tovarno. Naključje ju je prineslo v Savinjsko dolino. Tam sta bila namreč naprodaj Lenkova žaga in mlin, zraven pa še zemljišče, primerno za gradnjo tovarne. Od takrat naprej je bilo Themlovo življenje povezano s Šempetrom. Vse do ... Že v času graditve tovarne je Themel živel pri Privošnikovih, kasneje so blizu tovarne zgradili še veliko hišo, kjer je Franc prebival z družino. Hiša še stoji, v njej pa so bili po vojni zdravstveni dom, šola, vrtec, stanovanjski blok. Nihče od ljudi, ki so zahajali vanjo, pa prav gotovo ni pomislil, da je v ukradeni hiši.

Proizvodnja v Themlovi tovarni je stekla

S polno paro so začeli v Tekstilni tovarni Šempeter delati leta

Franc Themel

1933 in vse do začetka vojne je bila tovarna dobičkonosna. Zaposlovali so okoli petdeset delavk in delavcev. Kmalu so kupili še Koserjevo žago, kjer so kasneje stanovali mojstri (Cene, Puncer, Gorič). Tik pred vojno je Themel kupil še stroj za približno milijon dinarjev, kar je bila takrat zelo velika vsota.

Vojna

V času druge svetovne vojne so prihajali v tovarno tako Nemci kot partizani. Vsi so v tovarni kajpada samo jemali, Themel pa je bil na dvojnem prepihu. Domačini so ga imeli, seveda ne ljudje, ki so ga dobro poznali, za Nemca, Nemci za domačina. Tako ni bil priljubljen ne pri enih ne pri drugih. Toda izkazalo se je, da je Themel simpatiziral s partizani. Dokaz za to je tudi dejstvo, da je v svojih prostorih precej časa skrival partizana dr. Juharta in Juraka, ki sta po vojni delovala v novi oblasti in ravno ta dva sta verjetno pripomogla k temu, da Themela po vojni niso obsodili, mučili, izgnali, morda ubili. Prav tako so novi oblastniki uvideli, da je Themel priljubljen pri ljudeh. O njem so imeli marsikaj dobrega povedati Randlovi, Štanterjevi, Privošnikov, Šribarjevi, Goričevi, Šarlahovi, ki so imeli stike s Themlom.

Tovarnar je najprej ostal brez tovarne

Jasno je bilo, da bo Themel doživljal usodo mladane vseh tovarnarjev in trgovcev po vojni v socialističnem svetu. Staro, pokvarjeno, kapitalistično je bilo potrebno uničiti. Morda jo je Themel še dobro odnesel.

Tekstilno tovarno Šempeter so takoj nacionalizirali, vanjo pa kot vodilne postavili bivše partizane in partijske funkcionarje. Waldemar Ogrizek je obupan takoj odpotoval v tujino, Themel pa je še desetletje delal in živel s tovarno ter upal, da bo svojo lastnino, svoje »življenjsko delo« dobil nazaj.

Med vodilnimi v tovarni je bil najprej Jožko Rozman, ki boja ni bil slab človek, kar pa ne pomeni, da se je dobro spoznal na upravljanje in vodenje tovarne. Za nasvete je neprestano prosil Themla, ki je bil v tovarni nameščen kot vodja kemičnega dela tekstilne obratovalnice. Pri delitvi dobička, če ga je še sploh kaj bilo in ki se mu takrat ni smelo reči tako, bivši tovarnar Themel ni imel besede.

Pravijo, da je tovarna povsem propadla, ko je bil v njej direktor Rudolf Hribar. Skupaj s Hribarjem in nekaterimi tedanjimi občinskimi veljaki je bila tovarna likvidirana.

Themel je dogodke nemo opazoval do leta 1955, potem pa je obupan zapustil Slovenijo in se naselil v Celovcu, kjer se je zopet lotil trgovanja z lesom. Vse stroje iz Tekstilne tovarne Šempeter so prodali v Vojvodino, v Staro Moravico. S sorazmerno visokimi plačami so takrat v Vojvodino zmanili tudi nekaj družin, ki so delale v tovarni v Šempetru. Tako so v Vojvodino odšli Novakovi, Pukmajstrovi, Goričevi in še nekateri. Nekaj let kasneje so se razočarani vrnili, kajti tovarna v Stari Moravici je hitro propadla. Po pričevanju je bilo v njej zaposlenih dvakrat preveč ljudi, delavci so veliko službenega časa preži-

Leta 1937 sta se poslovnih uspehov takole veselila Franc Themel in Wildemar Ogrizek, lastnika Tekstilne tovarne Šempeter.

veli na svojih poljih, v tovarni pa so bolj kradli kot delali. Pukmajster se je kasneje celo zapil in napravil samomor.

Kasneje je Themel ostal brez hiše

Tudi Themlova vila, podobno kot tovarniško poslopije, Themlovim ni ostala dolgo. Bržkone je verjetno, da je bila tudi ta Themlovi družini ukradena. Pol hiše so vzeli takoj, ostalo polovico pa ne, ker je bila Themlova žena Jožefina pač Slovenka. Toda dogodki so se hitro odvijali naprej.

Oblastniki so kot zamenjavo za hišo v Šempetru Themlovim ponudili hišo v Velikovcu na avstrijskem Koroškem. Hiša v Velikovcu naj bi bila od Srebretovih, Srebret je učil na šoli v Žalcu, Srebretovi pa naj bi se naselili v hiši Themlovih v Šempetru. Tako se je tudi zgodilo, le da so po čudnih zapletih Themlovi ostali tudi brez hiše v Velikovcu.

Za tovarno in hišo je Themel nekaj let kasneje dobil sramotno odškodnino: 700 tisoč šilingov (toliko je bil takrat vreden en stroj)

Themel je ostal tudi brez avtomobila

Kaj kmalu je do visokega partijskega funkcionarja v Ljubljani pričrtila novica, da Themlovi skrivajo čudovito limuzino znamke Staier. Funkcionar, katerega ime na se priče ne spominjajo, je hotel avtomobil odpeljati mladodane brez denarja. In če ne bi bilo mehanika Štanterja, ki je bil pogosto tudi Themlov voznik, bi se tako tudi zgodilo. Le-ta se je namreč postavil funkcionarju iz Ljubljane po robu, češ da brez denarja av-

tomobila ne bo dobil. Čez nekaj dni se je »gost« iz Ljubljane vrnil z denarjem in Staierja nemudoma odpeljal v prestolnico Slovenije.

Borba v mlini na veter

Še deset let po vojni je Franc Themel upal, da bodo spet prišli »normalni« časi, kjer bodo v pravi državi spoštovane osnovne človekove pravice, ki zajemajo tudi nedotakljivost lastnine. Toda socializem je v tistih časih zmagoval. Socializem po meri oblastnikov. Oblastniki so ljudem obljubljali srečo tam nekje v nedefinirani prihodnosti, tiste, ki so bogati in srečni že bili, pa so okradili in onesrečili.

55. leta je Themel z družino za vedno zapustil Slovenijo, se naselil v skromnem stanovanju v Celovcu, še nekaj časa trgoval z lesom, toda nikoli več ni bil tako močan, da bi se lahko zopet uveljavil kot tovarnar. Življenje je njegovo pokončno držo in sposobnost potokilo. Tisto, kar je leta ustvarjal, so mu vzeli. V imenu ljudstva. Sedaj pa, tri leta po Themlovi smrti, odkrivamo tiste resnice in zmore, zaradi katerih bi tovarnar, med delavci in Savinjčani priljubljen, še kako rad živel. Imel bi vsaj moralno zadoščenje.

Zopet vzpostavljamo državo, kjer pravo ne bo dovoljevalo histeričnega odzemanja osebne lastnine za dosego političnih in ideoloških ciljev, kjer bodo človeško življenje, svoboda in sreča nad vsemi političnimi cilji. Naj bo tudi primer tovarnarja Franca Themla opomin in upanje, da se preteklost ne bo nikoli več ponovila.

VOJKO ZUPANC

Odprli dva pomembna objekta

Na Polzeli so prejšnji teden odprli dva pomembna komunalna objekta. Slovesnost je bila v Ločici, zbranim pa je spregovoril predsednik skupščine KS Polzela Stanko Novak in med drugim povedal: »Otvoritev ceste in pločnika pomeni izpolnitev tistega dela plana sredstev krajevnega samoprispevka v KS Polzela, ki so mu dali naslov: Za večjo varnost šolarjev in delavcev.

Cesta Ločica — Breg pomeni varno povezavo novega naselja Ločice s Polzelo mimo regionalne ceste, ki je prometno zelo obremenjena. Zgrajena je bila v dolžini 830 m, predračunska cena je znašala 710 tisoč din. Ker je bilo zbranih sredstev iz krajevnega samoprispevka premalo, so nam pri tem pomagali Tovarna nogavic Polzela, bivša samoupravna interesna skupnost za komunalno in ceste, pohištvena industrija Granat, ugodni pogoji Cestnega podjetja iz Celja ter dodatni samoprispevek krajanov.

Ureditev pločnika Breg — Polzela

ob regionalni cesti v dolžini 550 m je bila nujna. Prav na tem odseku ceste je bilo v preteklosti največ prometnih nesreč, v katerih so bili udeleženci pešci in tudi otroci. Predračunska vrednost je znašala 1,1 milijardo din. Tudi pri tej akciji je s svojim znatnim prispevkom sodelovala Tovarna nogavic Polzela, saj je zgradila dodatni most v predračunski vrednosti preko sto tisoč din, potem še bivša SKIS za komunalno in ceste Žalec in republiška skupnost za ceste. Seveda kljub vsemu ni bilo dovolj sredstev, zato so morali najeti premostitveni kredit, za kar plačujemo kar visoke obresti. Da smo se kljub vsemu lotili te akcije, nas je vodilo dejstvo, da je varnost otrok in delavcev neprecenljive vrednosti. Če smo s to akcijo uspeli preprečiti vsaj eno nesrečo, so bila vsa prizadevanja upravičena.

Na sliki. Predsednik sveta KS Polzela Slavko Resnik odpira novo cesto v Ločici.

T. TAVČAR

Nova pošta v Taboru

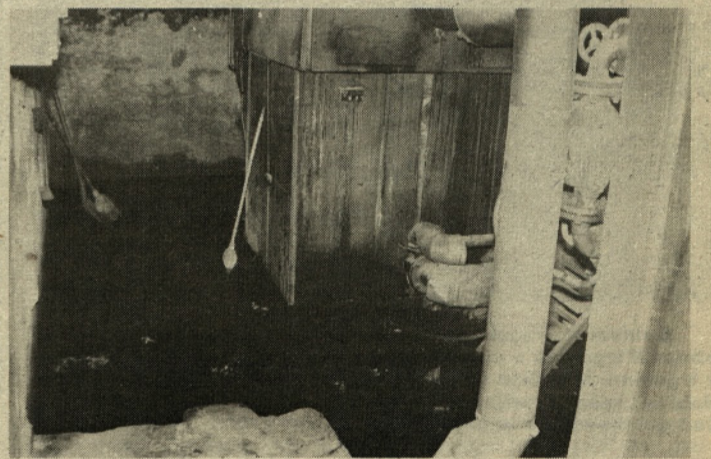
V začetku meseca so krajevni praznik slavili v Taboru. Ob letošnjem praznovanju so predali namenu nove prostore pošte, ki so jih uredili v novem večnamenskem domu. Velika pridobitev je tudi preurejeno križišče pri Pihelbirt na magistralni cesti Celje — Ljubljana. S tem se bo povečala tudi varnost v prometu. Obnovili so tudi nekaj cest, največ denarja pa so vložili v preurejanje doma krajanov.

Med največje naloge letos pa sodi napeljava telefona v krajevni skupnosti. Na novo bodo dobili

115 telefonskih priključkov. Kot kaže, pa bodo imeli najdražji telefon. Že do sedaj so morali plačati po 3 tisoč mark, morali pa jih bodo še kakih 1500. Veliko so delali tudi udarniško.

Na slavnostni seji skupščine krajevne skupnosti so podelili tudi priznanja KS Tabor, ki so jih prejeli Drago Vranič, Pavel Ribič, Viki Urankar in Vlado Jelen. Na sliki: Ob otvoritvi nove pošte sta zbranim spregovorila Janko Drča, predsednik sveta KS Tabor (na sliki), in Ivan Slamnik.

T.T.

Poplavljen kotlovnica

Stanovalci v Pohlinoi v Žalcu nas niso prvič poklicali zaradi poplave v kletnih prostorih. Tokrat jim je fakalna voda zalila tudi kotlovnico. Greznico, ki je za toliko gospodinjstev premajhna, bi morali prazniti večkrat letno. Ker pa enkratna praznitev stane skoraj 5000 dinarjev, se zanjo neradi odločijo. Stanovalci pravijo, da že nekaj let prosijo za popravilo kanalizacije, ki je nestrokovno grajena, sprašujejo pa tudi, kako je s spoštovanjem odloka o obvezni priključitvi na kolektor.

Praznik letos v Preboldu

Praznovanje krajevnega praznika, ki ga v preboldski KS praznujejo v spomin na veliko tekstilno stavko iz leta 1936, bo letos potekalo v Preboldu. Združeno pa bo tudi s 70-letnico gasilskega društva Prebold — Dolenja vas — Marija Reka in 70 — letnico moškega pevskega zbora.

Sicer pa se je praznovanje pričelo že 25. avgusta z raznimi športnimi prireditvami, zaključilo pa se bo s slavnostno sejo, ki bo v telovadnici OŠ Prebold, v nedeljo, 2. septembra. Na seji bodo podelili tudi priznanja KS ter poslavlili gasilski in pevski jubilej. Ob vsem tem pa velja omeniti tudi vsakoletno srečanje osemdesetletnikov, ki bo dan poprej, in raznih pridobitev, ki bod na nek način tudi letos zaznamovale krajevnega praznika. Med te sodi obnova vodovoda gornji Prebold — center, obnova kanalizacije Radko — gornji Prebold — center, izgrad-

nja garaž v blokovni soseski in druga komunalna dela na tem področju, ter druga opravila, ki so dala lepšo podobo Preboldu. Sem sodi nedvomno tudi reševanje križišča v Dolenji vasi in izgradnja novega mostu. Simbolično bi pričetek teh del najavili že 2. septembra, če bo dosežen dokončen dogovor s skupnostjo za ceste, že 20. avgusta pa se je začela izgradnja druge faze telefonije v Mariji Reki in predvidoma bodo v septembru Marijarečani iz tega konca že imeli stik s svetom.

Tako ali drugače, kljub težavam, ki smo jim priča na vsakem koraku, se da z voljo in osebno zavzetostjo še marsikaj storiti. Čeprav bo praznovanje morda manj odmevno, kot smo bili v preteklosti navajeni, pa bo prav gotovo imelo določeno vsebino. Med te drugače, pa so zaslugi pridobitev in jubilejev, ki so povezani s tem praznovanjem.

D. Naraglav

Komentiramo

Te dni mineva leto, ko je cesta smrti Griže — Žalec zahtevala mlado življenje. Tedaj smo tudi v našem časopisu opozorili na to nevarno cesto. Krajevni skupnosti Griže in Žalec sta se skupaj s tedanjim komunalno interesno skupnostjo lotili zahtevne naloge. Prvi del ceste do mostu je bil posodobljen že lani, urejena pa je bila tudi kolesarska steza. In od tedaj na tem delu ceste ni bilo več nesreč. V teh dneh smo pričakovali dokončanje ceste in steze do

Griže, pa se je zataknilo pri nekaterih lastnikih zemljišč. Krajevna skupnost je pripravljena potrebne zemljišče, pri posameznikih gre le za nekaj metrov, seveda odkupiti, žal pa je usoda steze še vedno v rokah lastnikov zemljišč. Tako bodo kolesarji in pešci še naprej izpostavljeni prometni nevarnosti. Koliko žrtev bo morala ta cesta še terjati, da bodo posamezniki spoznali, da vendarle nimajo prav.

jk

Pomembne komunalne pridobitve

V počastitev krajevnega praznika so v Grižah pripravili turnir v tenisu, šahu in namiznem tenisu, taborniki pa prikaz veččin na Homu. Tu je bila tudi tradicionalna košnja. Tako kot so pripravili srečanje starejših krajanov. Člani tamkajšnjega društva so prevzeli novo avtostano. Praznovanje so zaključili s svečano sejo, na kateri so podelili priznanja krajevne skupnosti. Prejeli so jih Ivi Krašovec, Surovina Vrbje, Skupna finančna služba KS, Franc Radišek, Tone Završnik, Ženski pevski zbor Griže, Milan Brecl in Rado Vodeb.

Sicer pa so bili v krajevni skup-

nosti Griže v tem letu zelo aktivni na komunalnem področju. Največ sredstev krajevnega samoprispevka so namenili za izgradnjo kolektorja od Migojnice do mostu (1.250.000 din), posodobili pa so tudi ceste Liboje — Zabukovica (250.000 din), Pongrac — Kovačič (120.000 din), Migojnice — dom upokojencev (250.000 din), asfaltirali pa so tudi parkirišče na pokopališču. Dela na javni razsvetljavi še niso končana, v načrtu pa so imeli tudi pločnik in kolesarsko stezo od mostu do Griže, pa se je žal zataknilo pri nekaterih lastnikih zemljišč.

jk

Dan hmeljarjev

Slovenski hmeljarji so letošnji stanovski praznik, ki je bil že osemindvajseti, praznovali teden dni prej kot običajno, in sicer zaradi odhoda nekaterih na svetovni hmeljarski kongres v London. Kot običajno je tudi letošnje praznovanje potekalo dva dni, in sicer v soboto v Žalcu, delavno, in nedeljo popoldne v Braslovčah, zabavno.

V soboto dopoldne so se zbrali hmeljarji in hmeljarski strokovnjaki na razširjeni seji poslovne skupnosti za hmeljarstvo Republike Slovenije. Pozdravni govor je imel predsednik izvršilnega odbora poslovne skupnosti za hmeljarstvo Vlado Kralj, oceno hmeljske letine in naloge v času obiranja je podal Milan Dolinar in povedal, da bodo letos v Sloveniji pridelali od 3600 do 3800 ton hmelja, kar je okrog 300 do 400 ton več kot lani. Seveda pa lahko na količino in kvaliteto hmelja še vplivajo vremenske razmere. Ocenitve tržnih razmer in pridelka v svetu je podal Andrej Natek, ki je povedal, da je 90 odstotkov letošnje proizvodnje že prodane na tuje.

Na razširjeni seji so imenovali

V Žalcu delavno, v Braslovčah zabavno

Letošnji starešina Jože Koletnik iz Slovenj Gradca in spremljevalka Alenka Bec iz Šmartnega pri Slovenj Gradcu.

Foto: T. T.

tudi novega starešino, to je Jože Koletnik iz Kmetijske zadruge Slovenj Gradec, z njegovo spremljevalko pa Alenko Bec iz Šmartnega pri Slovenj Gradcu. Ob koncu so razvili slovenski hmeljarji še svoj prapor.

Zabavni del prireditve, ki so ga pripravili turistični delavci Bra-

slovč, je bil na prireditvenem prostoru. Letos so zgradili dva paviljona za gostince, ki so skrbeli za dobro počutje obiskovalcev, in poseben prostor za nastopajoče. Ceremonial je bil podoben letom nazaj. Predstavili so novega starešino, spremljevalko in spregovorili o letini hmelja. T. Tavčar

Tradicionalna prireditev uspela

Z agencijo »Dober dan« na morje

Avgust je mesec, v katerem se povsod, tudi po naši dolini, vrstijo številne turistične in zabavne prireditve, ki so največkrat tudi etnografsko obarvane. Poleg hmeljarskega praznovanja v Braslovčah in še nekaterih drugih podobnih prireditvah pa je vsakoletno tradicionalno tekmovalno praznovanje koscev in grabljic, ki ima svoje korenine v delu predvojnih društev kmečkih fantov in deklet, močno usidrano v Gornji vasi pri Preboldu. Tu so letos že dvanajstič zapored pripravili enkratno turistično — etnografsko in zabavno prireditev, ki si jo je ogledalo vsaj tisoč obiskovalcev.

Za razliko od prejšnjih let so uradni tekmovalni deli nekoliko spremenili in s tem omogočili več časa za prsto zabavo, ki so ji dajali svoj ritem člani ansambla Nika Zajca in, že tretjič zapovrstjo, priljubljeni voditelj Boris Kopitar. Samo tekmovalje koscev, grabljic in štangarjev je potekalo po ustaljenem redu, razlika je bila v tem, da ni bilo tako imenovane povezovalnega »fil ruža«, ki je bil sicer zanimiv in zabaven, vendar je močno podaljšal celotno tekmovalje. Letos so z njim končali v uri in pol in zadovoljili tako tekmovalce kot gledalce, ki so se potem lahko predali veselničnemu vzdusju.

Tekmovanja koscev, grabljic in štangarjev se je udeležilo osem ekip. Pokrovitelj te turistično-etnografske prireditve je bila turisti-

čna agencija Dober dan iz Šempetra, ki bo zmagovalno ekipo Latkove vasi septembra odpeljala na 10-dnevno letovanje v Ražanc pri Zadru. Drugo mesto so si priborili tekmovalci druge ekipe iz Trnovelj, ki so tudi sicer vsakoletni udeleženci te prireditve. Nagrado jim je dodelila Agrina Žalec, in sicer štiri vreče umetnega gnojila. Pečenega odojka, ki je bil nagrada za tretje mesto, pa so si razdelile ekipe iz Kaplje vasi, prva ekipa iz Trnovelj in ekipa vseh vetrov. In če sedaj pogledamo še po posameznih disciplinah; najboljši so bili kosci iz Trnovelj, saj so osvojili prvo in drugo mesto. V grabljenju so bile najboljšje grabljice iz Latkove vasi, ki so bile res spretni in so ugnale grabljice iz obeh trnoveljskih ekip. Pri postavljenju hmeljevka so bili Trnoveljski slabši in to jim je tudi odvzelo zmago. Izkazali pa so se štangarji iz Kaplje vasi, ki so bili v tej disciplini najboljši in so za sabo pustili štangarje iz Latkove vasi in iz ekipe vseh vetrov. In še malo za šalo. Tekmovalci iz Latkove vasi so imeli v ekipi tudi predsednika kmečke zveze za Savinjsko dolino Marjana Ribiča in tako zmaga ni smela biti vprašljiva. Predsednik je pač predsednik.

Vsekakor pa velja ob koncu zapisati, da je tudi to 12. tekmovalje koscev, grabljic in štangarjev vključno z veselničnim delom izredno dobro uspelo in organizatorje, gasilce in ostale krajanje Gornje vasi lahko pohvalimo za ohranjanje in negovanje kulturne dediščine. D. Naraglav

Trgovina Lipca na Vranskem

Nekdanji gasilski dom na Vranskem je po zaslugi Jožice Golavšek in Lovra Pepela spremenil svojo podobo in namembnost. V popolnoma preurejenih prostorih sta sedaj bogato založeni trgovina in cvetličarna, ki sta močno popestrili Ponudbo v tem najbolj oddaljenem delu naše doline. Središče trga, bližina cerkve ter dveh delovnih organizacij, Inde in KIV, pa dajejo trgovini še pomembnejšo vlogo. Svoje bodo prispelale tudi solidne cene, kakovostna ponudba, prijaznost in še kaj.

V trgovini Lipca je na voljo skoraj vse, kar smo navajeni kupovati v samopostrežnih trgovinah. Joži-

ca Golavšek je po poklicu tudi cvetličarka, tako da bodo kupci, zadovoljni z njenimi izkušnjami, odnesli iz trgovine marsikakšno darilo. Ugoden pa je tudi odpiralni čas, saj je trgovina odprta neprekinjeno — vsak dan od sedmih zjutraj do 19. ure zvečer, pa tudi ob nedeljah od 7. do 12. ure. Takšen delovni čas je nadvse dobrodošel za potrošnike, še posebno pa za tiste iz okolice, ki ob nedeljah dopoldne pridejo k cerkvenemu obredu.

Trgovina Lipca vas pričakuje in se priporoča. Obiščite jo in prav gotovo vam ne bo žal. D. N.

Bajaga in Instruktorji v Šempetru

Po uspešno izpeljanem predtekmovalju »Pop delavnica 90«, ki je pokazalo, da si obiskovalci tovrstnih prireditev še želijo, so organizatorji iz Šempetra navezali stike z več skupinami, managerji in založniškimi hišami. Rezultati teh dogovorov so štirje koncerti, ki jih nameravajo organizirati še to leto, in sicer bodo prvi na vrsti Bajaga in Instruktorji, sledili bodo Plavi orkestar in Parni valjak. Z založniškimi hišami Jugoton in ZKP TV Slovenije pa se dogovarjajo o dvanajsturnem koncertu, na katerem bi se predstavile najboljše rock in pop skupine iz Slovenije in Hrvaške.

Prvi so potrdili koncert **BAJAGA IN INSTRUKTORJI**, ki bodo nastopili v Šempetru 22. septembra. To je po dveh letih njihov prvi nastop v tem delu Slovenije, nakaž grejo za leto dni na turnejo po vzhodni Evropi.

Ker je zanimanje za koncert že sedaj precejšnje, v prodaji pa bo omejeno število vstopnic zaradi zmogljivosti dvorane, bodo vstopnice po sto dinarjev v predprodaji, na dan koncerta pa po stopetdeset dinarjev, zato organizatorji vabijo, da si zagotovite mesto na koncertu in kupite vstopnico že v predprodaji. M. D.

Ne smetiščar — komunalni delavec

Tukaj, v Sloveniji še kar dobro živim. Saj poznate pregovor: S trebuhom za kruhom. Da človek preživi, mora prijeti za vsako delo. Nerodno pa mi je, pa tudi mojim kolegom, če nas imajo za smetiščarje. Mi smo komunalni delavci in skrbimo za čisto okolje. Smo zares tovariški kolektiv. Zaslужim štiri do pet starih milijard. Imam družino, ženo, otroka, stanujem v Štorah, tam dela brat že 14 let. Stanovanja ne morem pohvaliti, pohlevnih ovac gre dosti v majhen hlev. Ali ne?

Nekako tako je povedal 27-letni **IMER ZEČIRI**, doma blizu Prištine, ki govori izredno lepo slovensko. Urejen, nasmehjan, nič ne tarna o težkem življenju, saj si je s pridnostjo tudi avto prislužil.

— Zame so Slovenci dobri ljudje. Seveda ne vsi. So tudi taki, ki imajo našo delo za manjvredno poklic. Nič hudega: mi to enostavno preslišimo, saj vemo, da je večina dobrih. Res pa je tudi, da je iz mojih krajev tu gori kar veliko zaposlenih. Pa tudi tukajšnje govorico smo dokaj hitro obvladali. Samo takrat, ko smo družici na iste narodnosti, se pogovarjamo po našo. Ne pomnim, da bi med Slovenci in nami prišlo do kakšnega hujšega prepira. Je pa tu tudi znano, da smo s hrano in pijanci zelo skromni, kar pa je v Sloveniji, vsaj kar se pijače tiče, čisto drugače. Navada je železna srajca, tu ni kaj reči.

Moje delovno mesto je Komunalna Celje. Kar lep čas pa z delovnimi tovariši krožim po dolgem in počez v občini Zalec. Tudi šofer je imeniten človek. Naše težaško delo je v tem: stojimo na stopnici zadnjega dela avtomobila. Pozimi mraz, sneži, dežuje, zdaj je mraz,

Ko nam otrok zboli

Svetuje in odgovarja pediatrijka

Dr. Eva Dolničar

Zum, pičila te bom. Pips, ne boš, ne, nadležna žuželka.

Poletje, čas komarjev, čebel, os in ostalih nadležnih žuželk. Najbolje se pred njimi zavarujemo z mrežami in spreji. Če pa otroka kljub vsem varnostnim ukrepom pičijo, je treba majhen mozolček namazati s posebno kremo, če se pri pik oseh ali čebele ta začne širiti in se oteklina veča, pa je treba **takoj k zdravniku!** Če je otrok namreč občutljiv na pik ose ali čebele, so posledice lahko celo smrtno, saj otečejo vratne glasilke in se otrok lahko zaduši. **Zato ne odlašajte z obiskom pri zdravniku!**

Poletje, čas izpuščajev. Ti so lahko čisto navadni (od vročine do nalezljivih boleznih), jih je pa tudi precej vrst, in sicer zelo podobnih kljub različnosti. Zato o njih ne sprašujte **zdravnika po telefonu**, saj mora vsak izpuščaj zdravnik videti, da lahko ugotovi vzrok in predpiše pravilno zdravlilo. Izpuščaji se zdravijo z navadnimi kopelmi, s kremami ali celo z antibiotiki (če je razlog zanje škrlatinka). Poleg tega so tudi nalezljivi in otroci z njimi vsekakor ne sodijo v vrtec.

Poletje, čas drisk. Kaj narediti, če otrok pogosto odvajja tekoče, sluzato blato? Ukrepni so odvisni od starosti, na vsak način pa je treba takoj prenehati s hrano, saj si mora želodec spočiti. Za zlom roke je potreben mavec, dieta pa je mavec za želodec.

Če otroka dojite, lahko z dojenjem nadaljujete, vendar le nekaj minut, ostanek obroka pa nadomestite s **šipkovim** čajem ali s čajem iz suhih borovnic, nikakor pa ne s kamilicami ali ruskim čajem. Takšna naj bosta vsaj dva obroka, nakar lahko nadaljujete z vedno daljšim dojenjem. Otroku ves čas, pogosto in po malem nudite šipkov čaj. To je zlasti pomembno, če otrok bruha. Takrat je treba do-

jati čaj po žličkah, da bi bruhanje prenehalo. Če po štirih do šestih urah otrok še vedno bruha, pogosto odvajja tekoče blato, ne lula šest do osem ur, ima udrtne oči, postaja zaspan in odklanja hrano, je treba **NEMUDOMA K ZDRAVNIKU!**

Večjemu otroku po štirih do šestih urah ponudite obrok humane devet, ki je dietno mleko, in jo pripravite na čaj. Med obroki mu je treba ves čas nuditi čaj. Trimesečnemu otroku lahko ponudite sok jabolka, ki je stal vsaj nekaj ur. Ponudite lahko tudi korenčkovo juho, rižev sluz ter ostalo hrano z dietnega jedilnika.

Ob driski je vsekakor pametno odpeljati otroka k zdravniku, in sicer zaradi nevarnosti prevelike izsušitve, kajti otrok pri driski in bruhanju izgubi veliko tekočine. Včasih je potrebno tudi zdravljenje v bolnišnici, kjer nadomestijo izgubljeno tekočino s kapalno.

Zelo pomembno pa je, da se predpisane diete tudi **STROGO DRŽITE** in dajate le natanko dovoljeno hrano. Driska se rada ponovi in z dieto je treba pričeti znova. Otroku se staršem navadno smili, ker je lačen, vendar je treba z dieto vztrajati in zdržati do konca, ker je ta edino pravo zdravlilo.

Poletje, čas živalskih ugrizov. Tudi psičkom in muham je poleti vroče in nemalokrat svojo slabo voljo pokažejo z ugrizi. Ti so lahko le navadne praske, lahko pa tudi grde ugrizne rane. Z vsako, tudi najmanjšo takšno rano je treba priti k zdravniku, ker se mora vsak ugriz prijavititi zaradi nevarnosti stekline. So pa običajno to ubodne rane, ki se brez pravilne pomoči lahko zakomplicirajo.

Poletje, čas bosih nog. Na žalost noga pogosto naleti na nadležno, zarjavel žebelj. **POZOR!** Obstaja velika nevarnost okužbe s tetanusom še pri tako

majhni ranici, če otrok ni cepljen. Včasih je potrebna še dodatna, poživilna doza cepiva. O tem odloča zdravnik, zato je potreben pregled z **BELIM KARTONČKOM.**

Poletje, čas padcev. **Teško se je upreti vabljivim poletnim sadežem na drevju in majhna nogica mimogrede zgreši oporo, nato pa... Pri otrocih se kosti hitro zarastejo, če je zdravljenje pravilno. Če oteklina ni velika, roka ali noga pa ne preveč spremenjena (plava ali težko gibljiva), lahko nanjo polagate kisele ali borove obkladke. Če to ne pomaga, je treba poiskati pomoč v ambulanti, kajti včasih le rentgen odkrije, za kaj gre.**

Poletje, čas, ko oživijo reke in jezera. Tako lušno se je potapljati in skakati. Na žalost pa vsako leto reka, jezero ali morje vzamejo kakšno mlado življenje. Pri skokih so zlasti nevarni skoki na glavo, in sicer zaradi zloma vratu (kompletna ohromelost).

Vem, da moje pisanje izzvani kot eno samo opozorjanje. Otroci se bodo verjetno namuznili, češ, pustite to tečno zdravnico, ki vidi le temne plati. Toda starši, s tem ne želim, da otroke »privežete« nase in jim ne dovolite ničesar. Pazljivost ni nikoli odveč, kajti nesreča ne počiva in jaz še vedno mislim, da je boljše preprečiti kot zdraviti.

Na koncu le še to: če že celo leto živite v naglici, si vsaj poleti, na dopustu, vzemite čas za pravilico za lahko noč, kajti: »Ne prezirajte zgodb. Izgubljeni zlatnik se najde s pomočjo cene sveče; najgloblja resnica se najde s pomočjo preproste zgodbe.« (Anthony de Mello).

Bo žalski atletiki povrnila nekdanji ugled

Skoraj vsak dan jo srečujem, saj živa v istem bloku: Špela Solar, štirinajstletno dekle, doma v Žalcu. Letos je končala osnovno šolo, čez nekaj dni pa se bo prvič spoprijela z učenostmi celjske gimnazije.

Nič posebnega, boste rekli. Že res, toda Špela je tudi športnica in po tem se precej razlikuje od vrstnic. Resno in zagnano se namreč ukvarja s tekmo na srednje in dolge proge. Dejala je, da ji bolj leži dolge proge. Je članica AK Kladivar v Celju, kjer redno trenira pod vodstvom Mladena Pavljaka, in sicer šestkrat tedensko po dve uri.

Vse skupaj se je pričelo v osnovni šoli, kjer so že v petem razredu odkrili njeno nadarjenost in veselje do teka. Pričela je zmagovati na občinskih prvenstvih osnovnih šol, na regijskem tekmovalju šestsoolcev pa je bila druga. Uspehi so se vrstili. Na zmagovalnem odru je stala tako na občinskih kot na regijskih tekmovaljih, redno pa je zmagovala v svoji kategoriji na občinskih krosih. Na republiškem krosu za pokal Dela pa je v svoji kategoriji osvojila osmo mesto.

S takimi rezultati je seveda opozorila nase, tako da so jo povabili v članstvo AK Kladivar Celje, kjer se sedaj resno in pod strokovnim vodstvom ukvarja s tekmo. Sprva je novo okolje, ki ga ni poznala, ni zanimalo, na prigovarjanje staršev pa se je nato z vsem srcem zapisala atletiki, za kar ji danes ni niti malo žal.

Redna vadba v renomiranem klubu, pa tudi njena zagnanost in resnost na treningih sta kmalu dali tudi rezultate. Tako je na teku po ulicah Celja, aprila letos, zmagala v kategoriji starejših pionirk, le nekaj dni kasneje pa je bila na republiškem zimskem krosu v Domžalah druga, na republiškem tekmovalju junija na 1000 metrov v Ljubljani pa je bila peta. Seveda je dobrih uvrstitev še več, prav vse pokale in priznanja skrbno hrani in jih s ponosom tudi pokaže. Ponosna je tudi na to, da nastopa že na tekmah starejših od sebe, kjer so rezultati seveda slabši, zelo pomembne pa so tvoj pridobljene izkušnje.

Njeno največje doživetje doslej

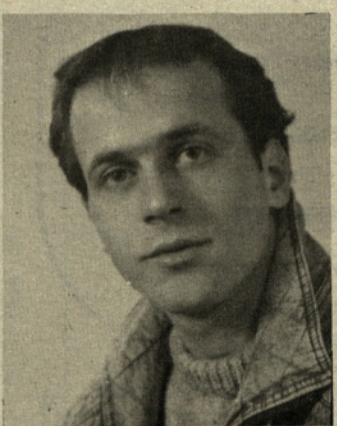

Špela Solar

je vsekakor sodelovanje na letošnjih pionirskih olimpijskih igrah, ki že od leta 1968, ko so bile prve tovrstne igre v Celju, potekajo vsako leto v drugi državi, na njih pa se pionirji mestnih klubov pomerijo v več disciplinah. Letošnje igre so potekale od 29. junija do 3. julija v ukrajinskem mestu Užgorot v Sovjetski zvezi, na katerih so se tekmovalci iz 28 mest iz Kanade, Izraela, Andore, Anglije, Avstrije, Švice, Španije, obeh Nemčij in vrste drugih držav pomerili v atletiki, tenisu, namiznem tenisu in plavanju. Špela je tekmovala v teku na 800 metrov. Točnega rezultata še ne ve, ker so tekmovali v več skupinah, v svoji skupini pa je osvojila šesto mesto. Uvrstitev bi lahko bila boljše, če ne bi imela težav z gležnjem.

Za naprej ima veliko načrtov in želja, močno si želi, da bi na letošnjem republiškem prvenstvu septembra v Celju izboljšala svoj rekord na tisoč metrov. Dobro uvrstitev pa pričakuje tudi na oktobrskem krosu Dela v Velenju. Dodala je še, da si močno želi, da bi na celjski gimnaziji lahko obiskovala športni razred, pri čemer bi imela dosti lažje pogoje treniranja in učenja.

Za svoje dosedanje uspehe meni, da so zanje zaslužni poleg trenerjev tudi starši in kolegi v AK Kladivar. Dejstvo je, da se Špela močno razlikuje od svojih vrstnic in želim ji, da bi uspela in vrnila žalski atletiki sloves izpred let. B. Andoljšek

Imer Zečiri

potem vročina, zares, starejši človek tega dela ne zmore.

Občinski **PRAVILNIK** točno določa, kje mora biti ob pobiranju smetiščna kanta. Žal moram povedati, da se mnogi občani tega sploh ne držijo. Enostavno rečeno: Smetiščar si, vleči kanto. Na srečo so ti ljudje v manjšini, mi pa se s strankami tudi neradi pripravimo. Lahko potrdim, da se moja skupina na področju občine Zalec kar dobro počuti.

So tudi taki občani — bolj redki — ki se nas ob slabem vremenu nekako »usmilijo«, nam s tem ali onim postrežejo. To je lep občutek. Take stvari nas delajo ljudi. Česa takega si lahko samo vesel ... Omenil je tudi, ta prijetni sogoovornik, kaj vse nekateri mečejo v kante: torte, štruče belega kruha, kose pečenk, klobas, pa še druge dobrote. Sklep: Ne gre nam slabo.

— Če pomislimo, da je menda kar na tisoče družin v Jugoslaviji, ki so nekje na robu življenjskega minimuma. Veliko jih poznam. Jaz sem s štirimi stariji milijardami, mogoče malo več, kar vesel, tako tudi moji delovni tovariši. Mirno lahko potrdim: V občini Zalec je veliko dobrih ljudi. Jaz pa pravim: Nismo smetiščarji, mi smo komunalni delavci ter skrbimo za čisto okolje.« je končal 27-letni Imer Zečiri, blizu lepe Prištine doma. Drago Kumer

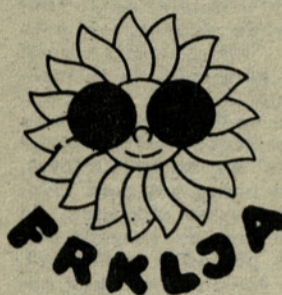
**TRADICIJA TREH
GENERACIJ**

**ZLATARSTVO
KRAGL
ŽALEC**

- predelava starega zlata
- izdelava po naročilu
- graviranje
- odkup starega zlata

Prodaja na obroke!

Trgovinica za najmlajše

FRKLJA
Šlandrov trg 32
ŽALEC

- stajice
- otroški vozički
- kolesa
- vse vrste plenj

**MOŠKO IN ŽENSKO FRIZIRANJE
ODSLEJ TUDI NA VAŠEM DOMU!**

Pokličite nas na telefonsko številko: 713-133

Mateja VELIGOŠEK,
Grize 69

(prej zaposlena pri Danici Zagode v Žalcu)

ŽALEC,
Šlandrov trg 2
(nasproti starega Ferralita)
Telefon: 063/712-303

NASVETI OKULISTA:
● v ponedeljek za očala
● v torek za leče

- hitra izdelava očal (dva dni)
- popravila očal
- kontaktne leče

**SERVIS
GOSPODINJSKIH APARATOV**

- gorenje ● elma ● iskra ● tiki

- popravilo gospodinjskih aparatov
- popravilo in čiščenje bojlerjev (3-mes. garancija)

DUŠAN ZAJC,
ŠEMPETER 152
Tel.: 063/701-038

Sprejem strank od 10. do 16. ure

Honorarni dohodek dobi sposobna, vitalna oseba za prodajo obrtniškega artikla.

Izdelovanje drobnih predmetov iz radialnih materialov, p.p. 4, 63270 Laško

**SERVIS
in izolacije**

zamrzovalnih skrinj, hladilnikov in malih gospodinjskih aparatov

NON STOP po konkurenčnih cenah

MILAN TERGLAV,
Polzela 137/a,
telefon 721-406

**VULKANIZACIJA
DEJAN ŠTEFANČIČ,
ŠEMPETER**
(na odcepu za jamo Peki)

**KAKO DO POCENI GUME
ZA VAŠ AVTO?**

GUME NOVE IN OBNOVLJENE
z montažo in uravnoteženjem na najnovejšem digitalnem aparatu

**KONKURENČNE CENE IN
OBROČNO ODPLAČEVANJE**

Vsak dan od 8. do 18. ure,
sobota od 8. do 12. ure.

Dobava avtoplaščev za osebna in tovorna vozila za podjetja.

NAMA

HMEZAD TP NAMA, p. o., Žalec
INF. TELEFON ŽALEC (063) 711-231, LEVEC 26-313

**Bliža se šola,
z njo brige, skrbi.**

**Vendar ne skrbi!
VSE ZA ŠOLO
SE V NAMI DOBI!**

**Nakup vam bodo olajšali
tudi
UGODNI KREDITNI
POGOJI.**

MESKO

Soseska V.
Žalec
tel.: 711-225

KO MESO DIŠI ŽE V MESNICI

NUDIMO:

- vse vrste svežega mesa in delikates
- ugoden nakup sveže junetine
- odlične domače piščance
- teletino in domače kunce

Odprto: vsak dan od 8. do 19. ure,
sobota od 7. do 12. ure

**Savinjski magazin
Žalec**

KUPUJTE POCENI, KUPUJTE NA POTROŠNIŠKO POSOJILLO PRI SAVINJSKEM MAGAZINU ŽALEC

Vso blago, razen živil, lahko pri nas kupite na tri-, štiri-, pet- in šestmesečni kredit brez pologa in z 2-2,6%-nimi obrestmi na mesec

Tekstil na 3 mesece z 1%-nimi obrestmi.

TAKŠNE UGODNOSTI VAM NUDIMO LE V PRODAJALNAH SAVINJSKEGA MAGAZINA ŽALEC

Boljše kot katerekoli delnice ali obveznice se vam v tem trenutku obrestujejo vloge v

**HRANILNO KREDITNI SLUŽBI
AGRINE V ŽALCU**

- vloge na vpogled 33% letna obrestna mera z mesečnim pripisom
- vezave nad 3 mesece 35% letna obrestna mera z mesečnim pripisom
- vezave nad 6 mesecev 37% letna obrestna mera z mesečnim pripisom

Varčevalci, dobri gospodarji,
vabljeni v Blagovnico AGRINE v Žalcu.

15 LET

ko poslovni stik in nakup postaneta harmonija izpolnjenih želja

**VSE ZA OBRT —
OBRT ZA VSE**

MEDNARODNI
OBRTNI SEJEM
ALPE JADRAN V
CELJU
NA SEJEMSKEM
RAZSTAVIŠČU
GOLOVEC
od 7. do 16. 9. 1990

Letos še atraktivnejši, poslovno naprednejši, tržno in kulturno ter zabavno nepogrešljiv. Skratka, po meri poslovnežev, kupcev in prodajalcev.

Uveljavljen v prostoru Alpe Jadran kot osrednji mednarodni sejem obrti.

Za obiskovalce, željne dobre pijače, jedače in zabave, poskrbljeno. Tudi to je treba vedeti.

DOBRODOŠLI NA MEDNARODNEM OBRTNEM SEJMU V CELJU!

CELJSKI SEJEMSKI CENTER
GOLOVEC

Žalske rokometnice v slovenski ligi

Tekmovanje v slovenski rokometni ligi za ženske se bo letos pričelo 22. septembra. Prvič bodo nastopile tudi mlade rokometnice Partizana Žalec, ki že pridno vadijo. Po besedah trenerja Aleša Filipčiča, ki mu pomagata še Boris Virant in Zoran Gajšek, se tako članska kot tudi mladinska vrsta vestno pripravljata na začetek tekmovanja. Treninge imajo petkrat tedensko po dve uri, pred začetkom tekmovanja pa bodo odigrale več prijateljskih tekem. Pri članski vrsti bodo prišle v poštev Mohorko, Golob, Klinc, Dolar, Kučera, Peček, Jelen, Kuper, Brglez, Čmak, Turk, Pilih, Praprotnik in Selič. Pri mladinkah pa S. Dolar, Šimek, Zupanc, Sorec, Grm, Knežič, Padalina, Jošet, Barešič, in Zupanc. Na sliki: Tako so se zbrale na prvem treningu.

T. TAVČAR

142 udeležencev na triatlonu

Triatlet društvo iz Celja je tudi letos pripravilo hmeljarski triatlon, ki je bil že četrti po vrsti. Start te naporene in zahtevne športne discipline, ki postaja vse bolj popularna med ljubitelji rekreacije, je bil v soboto, 11. avgusta, pri Žovneškem jezeru. Plavalci so morali najprej preplavati 1500 metrov, nato so sedli na kolesa in se vozi-

li 42 km po različnih krajih v okolici Braslovč, za konec pa so še tekli 10 km. Zaključek te zahtevne akcije je bil pri OŠ Braslovče.

Letos je nastopilo 142 udeležencev, med njimi tudi šest žensk iz raznih krajev Slovenije in tudi iz Hrvaške. V skupni uvrstitvi je zmagal Janez Tomšič iz Lju-

bljane, pri ženskah pa Nataša Nakrst-Kosmač iz Nove Gorice. Nekaj udeležencev je bilo tudi iz naše občine. Ivan Cerjak je bil 58, Boris Turk in Stane Dobrič sta bila 83, (oba sta imela isti čas), Bojan Kavdik je bil 98. itd. Na sliki: Start triatloncev v prvi disciplini — plavanju.

T. TAVČAR

S kolesi po treh dolinah

Tudi šesti kolesarski maraton, ki ga je organizirala kolesarska sekcija pri Partizanu Žalec, je uspel. Proga je bila speljana po Savinjski, Zgornje Savinjski in Šaleški dolini, dolga pa je bila 70 km. Lepo in kar precej toplo vreme je na start privabilo 312 kolesarjev, kar je bilo nekaj manj kot lani, vsi pa so progo prevozili brez večjih težav. To je rekreacijsko kolesarjenje, proga pa je prvi prevozil Drago Kitak iz Žalca, ki je za 70 km potreboval malo manj kot dve uri. Najstarejši udeleženec letošnjega maratona je bil Dušan Šemrov iz Žalca in najmlajši Iztok Brečko iz Celja v spremstvu očeta. Na sliki: Po prvih metrih šestega maratona.

T.T.

Završnikov memorial

TVD Partizan Polzela organizira 1. septembra z začetkom ob 8. uri 6. Završnikov memorial v malem nogometu na igrišču pri OŠ Polzela. Za lažjo organizacijo pošljite prijavnice na naslov Živko Anzelc, Polzela 206, 63313 Polzela. Prijavnina znaša 300 din, prve tri nagrade pa so denarne.

T.T.

30 šahistov na Ljubnem

Zgornjesavinjski šahovski klub Rečica ob Savinji je v okviru 30. flosarskega bala pripravil pošamezni šahovski hitropotezni turnir, na katerem je nastopilo 30 šahistov, med njimi tudi šahisti iz naše občine.

Zmagal je fide mojster Damjan Plešec iz Ljubljane z devetimi točkami pred Dušanom Brinovcem iz Žalca z 8,5 točkami. Tretji je bil Milan Goršek iz Velenja s 7,5 točkami.

ig

POGREBNE STORITVE

HITRO IN SOLIDNO

- dobava kompletne pogrebne opreme (krste, križi, žare)
- postavitve mrtvaškega odra na domu
- vse vrste prevozov, tudi na upepeljitev v Ljubljano
- dobava in montaža betonskih žarnih niš za žarni pokop
- ureditev kompletne dokumentacije

DELAMO NON STOP

IVAN STEBLOVNIK, BRASLOVČE, PARIZLJE 11, telefon: 721-667, 721-395

Mladinski odsek PD Zabukovica

Že od l. 1971 v Planinskem društvu Zabukovica svečano sprejmejo najmlajše v planinsko organizacijo. Letošnji sprejem so združili s podelitvijo različnih priznanj. Cicibani, pionirji, mladinci so bili najbolj veseli, da je načelnik mladinskega odseka Milan Polavder prejel najvišje republiško mladinsko priznanje: zlati častni znak mladinskega vodnika. Milan je izredno priljubljen med mladimi. Najmlajši ga stalno sprašujejo: »Stric Milan, kdaj bomo šli v hribe?« S pionirji, mladinci načrtuje in organizira taborje, izlete, pohode, prostovoljno delo na postojanki, markira poti itd. Pod njegovim vodstvom mladinski odsek dosega izredne rezultate, Milan stalno išče nove, privlačne oblike dela z mladimi in njegova zamisel so bili tabori cicibanov.

Srebrni častni znak mladinskega vodnika sta prejela Bojan Jevševar in Nuša Hribar, mladinska vodnika. Med drugim sta zelo uspešna tekmovalca v orientacijskem teku, s svojimi rezultati segata v vrh slovenske in jugoslovanske orientacije. Vodita skupino mladih, ki prav tako dosegajo lepe rezultate na različnih, tudi republiških tekmovanjih.

17 cicibanov, sedaj že pionirjev, je prejelo našitek »ciciban planinec«. L. 1988 so bili sprejeti v planinsko organizacijo, v taboru cicibanov pa so odtisnili prve žige v dnevnik »ringa raja«. Miha, Varja in Polona so v dnevnik »ringa raja« narisali vtise z več kot 11 izletov in pohodov in zaslužili so si značko »ciciban planinec«. Damjan Čulk je prejel zlato značko »pionir planinec«. V dnevnik je vpisal vtise z 20 izletov, s taborjenj in orientacijskih tekmovanj. Je zelo uspešen tekmovalac v orientacijskem teku, vedno je med prvimi, če le ne pade v kakšno jamo. Prav tako so podelili bronaste znake pionir planinec. Priridev je izvenela v lepem planinskem vzdušju.

Izzrebani nagrajenci TRIM kolesarjenja

Predšolski otroci: Žan Skok, Aleš Jurhar, Miki Školnik prejmejo nagrade kot najmlajši udeleženci kolesarjenja.

Šolska mladina: Matic Pečovnik, Matej Štručl, Damjan Štefančič, Jernej Ogrizek, Valentina Gaberšek, Gregor Ortl, Boštjan Kocčevar, Jerneja Jager, Nina Vodopivec, Nina Štok in Igor Hrbola.

Odrasli: Lenko Cilenšek, Jože Skok, Janez Aubrecht, Goran Glavnik, Jože Pilih, Janez Andolšek, Bojana Štručl, Milan Vasle, Milan Gladek, Helena Pevec, Tanja Pevec, Andrej Skok, Sergej Ocvirk, Tomi Kraševac, Terezija Jelen, Anton Lipovšek in Tone Bukšek.

Vsem izžrebancem čestitamo, nagrade pa bodo prejeli na naslov, naveden na prijavnem kartončku.

ZTKO Žalec

Nočni tek v Taboru

Ob krajevnem prazniku so v Taboru letos že tretjič pripravili nočni tek, ki se ga je udeležilo več kot sto tekmovalcev. Pri mlajših pionirjih je zmagal Gržina (Tabor), pri starejših pionirjih Glavnik (Polzela), pri mladincih Arnšek (Vransko), članih Kranjc (Velenje), starejših članih Kemperle (Tuhinj), pri pionirkah Plajher (Celje) in pri članicah Plajher (Celje).

T. T.

Dežurstvo na vodovodu

Za popravilo okvar na glavnih vodih v občini Žalec: od 20. 8. do 27. 8. — **Tone JAGER, Prebold 62/A, tel.: 723-097** od 27. 8. do 3. 9. — **Jakob OLIP, Pongrac 11** od 3. 9. do 10. 9. — **Marko DOLINAR, Griže 35, tel.: 712-844** od 10. 9. do 17. 9. — **Vlado ŠUPER, Vel. Pirešica 5/E** od 17. 9. do 24. 9. — **Bogdan PANTNER, Polzela 209**
Opomba: Dežurni se nahaja v Komunalnem podjetju Žalec od 12. do 12.30 le v času prostih dni, ob delavnikih popoldne pa je doma. Sporočila lahko oddate tudi v nabiralnik pri Komunalnem podjetju Žalec, Nade Cilenšek 5.

JOŽE STRAHOVNIK POGREBNE STORITVE ŽALEC, VREČARJEVA 3

Telefon: 063/712-261

Z dolgoletno tradicijo vam ob boleči izgubi bližnjega nudimo po konkurenčnih cenah:

- veliko izbiro krst in opreme
- prevoz z avtofurgonom (vključno na upepelitev)
- dekoracijo sobe, postavitve odra na domu
- izkop grobnih jam in ureditev grobov
- postavitve žarnih niš
- ureditev kompletne dokumentacije
- nudimo tudi vence in cvetje

NA USLUGO SMO VAM OB VSAKEM ČASU
Hvala za zaupanje

*Oh, kako je hiša prazna, odkar veče tebe ni.
Prej domača in prijazna, zdaj samotna in otožna tam stoji.*

V SPOMIN

Dne 21. septembra bo minilo leto dni, odkar ni več med nami

Stanka Miklavžina

iz Vrbja pri Žalcu

Spomin nanj ne bo nikoli zbledel.
Hvala vsem, ki se ga spominjate.

Žena Mici, hčerki Tilka in Mija z družino in vnukinja Milena z možem Ivanom in malo Moniko

ZAHVALA

Ob prerani izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

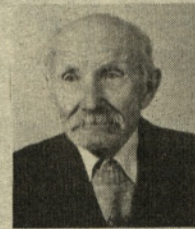
Ivana Vidmarja

iz Gornje vasi pri Preboldu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znanecem, govorniku, pevcem in godbi iz Prebolda ter g. župniku za opravljen obred, še posebno pa osebu doma upokojevcem na Polzeli.

Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so darovali vence in cvetje in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 98. letu starosti nas je zapustil naš dragi oče, dedek in pradedek

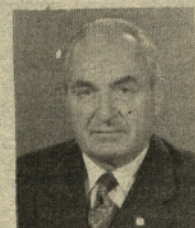
Ciril Pšaker

iz Podvrha pri Braslovčah

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrazili sožalje, darovali cvetje in prispevali sredstva v cerkvene nameně.

Iskrena hvala za poslovilne besede g. Faletu, g. župniku za opravljen obred in pevcem.

Žalujoči: sinovi Ciril, Tone, Franc in Lojze ter hčerke Ivanka, Mici in Hilda z družinami

*Zastal je dih, korak zastal,
pod težo boleznj še en hrast je pal;
v daljavi še pesem njegova odmeva,
tá ostala bo z nami do zadnjega dneva.*

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi ob boleči izgubi dragega moža in očeta

Franca Tominška

iz Latkove vasi pri Preboldu

Iz srca se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali. Iskrena hvala prijateljem pevcem in godbi iz Prebolda, ZŠAM Žalec, Avtoprevozu Šempeter, dr. Justineku za vso skrb in pomoč, g. župniku za obred. Posebna hvala Rudiju Hermanu za besede slovesa. Vsem skupaj še enkrat hvala za vse.

Žalujoči: žena Pepca, hčerki z družinami in ostalo sorodstvo

Snežna jama odprta za javnost

Zgornja Savinjska dolina in z njo vsa Slovenija je od sobote, 14. julija bogatejša za novo in nadvse atraktivno pridobitev. Največ zaslug imajo preboldski jamarji, ki so v nekaj mesecih uspeli urediti to čudovito jamo v masivu Raduhe za ogled širše javnosti. S tem dejanjem je Snežna jama postala 18. turistična jama v Sloveniji in hkrati tudi najvišje ležeča tovrstna turistična točka v Jugoslaviji in morda tudi v svetu.

Njen vhod se odpira na nadmorski višini 1560 metrov, kar je ob vseh čudovitih kapniških tvorbah, prostornosti glavnega rova (10—30 m širine in višine), paleontološkemu odkritju (okostje jamske medvedke), osvetlitvi jame s karbidnimi svetilkami in ledene vhodne dvorane z naravnim drsališčem in masivnimi ledenimi strukturami prava turistična atrakcija. Zanimanje za ogled jame je veliko, o čemer govori že otvoritev, na kateri si je ogledalo jamo preko 100 udeležencev — ljubiteljev narave, kot tudi nedeljski obisk, ko je jama obiskalo več

kot 150 ljudi. Med obiskovalci so bili tudi Belgijci, Nemci in Avstrijci, ki se nikakor niso mogli načuditi temu bogastvu narave v nedrjih Raduhe. Ta ugotovitev pa vvelja tudi za vse druge obiskovalce, ki so jama morda poznali že iz filma ali diapozitivov, vendar so se sedaj prepričali, da je vse še lepše in mogočnejše, kot so si predstavljali.

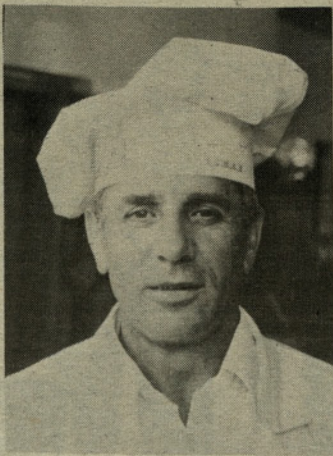
Sobotna svečanost ob otvoritvi je izzvenela prijetno in domače, k čemur so zlasti pripomogli pevci pevskega zbora Blaža Arničiča iz Luč, ki so za uvod zapeli pesem Raduha, katere avtor je domačin Tone Mlačnik. Njihovo petje v jami, ob siju karbidovk in jamski akustiki je bilo čudovito.

S karbidovko je prežgal vrhico in s tem uradno odprl jamo za ogled predsednik IS SO Mozirje Alfred Božič. Še pred tem svečanim dejanjem pa je nagovoril navzoče in se zahvalil preboldskim jamarjem za trud, ki so ga od leta 1981, ko je bila jama odkrita, pa do odprtja vlagali v ta objekt. O jami in motivih ki so vodili preboldske jamarje k temu delu, je spregovoril Darko Naraglav, ki je ob tem povedal, da so v preteklo-

sti nekontrolirani obiski povzročili že precej nepopravljive škode in je bilo potrebno to preprečiti, hkrati pa jama vendarle približati kot biser Savinjskih alp širši javnosti.

Jama je sedaj odprta, upravljalci, člani preboldskega jamarskega kluba pa se bodo trudili, da bo vsak obiskovalec jame doživel njeno lepoto in odhajal domov z najlepšimi občutki. Za konec tega zapisa pa še nekaj podatkov za tiste, ki se bodo odločili za ogled. Do jame je možno priti z avtom iz zaselka Struge pred Lučami, na kar vas opozarja tudi plošča in potem kašpoti ob gozdni cesti do kočice na Loki oz. Jame. Obisk je v tej sezoni možen vsak dan med 9. in 17. uro. Za večje skupine, zlasti med tednom, pa priporočajo, da se predhodno najavijo na telefon 723-486, 723-591 ali 723-225 zaradi zagotovitve zadostnega števila vodičev. Ker gre za visokogorsko jamo z nizko temperaturo (od 0°C do 4°C) priporočajo, da se za ogled toplo oblečete in primerno obujete. Odveč pa ne bo niti baterijska svetilka, čeprav bo jama osvetljena s karbidnimi svetilkami. OV —

Nova slaščičarna na Polzeli

V središču Polzele je pred dnevi Roman Bedžeti odprl lep lokal — novo slaščičarno. Roman Bedžeti je med sladokusci v Savinjski dolini dobro poznan, saj tu živi že več kot tri desetletja. Na vprašanje, kdaj je prišel in kako se je pričela njegova delovna pot, pa nam je povedal naslednje:

»Leta 1953 sem kot mlad fant prišel k svojemu starejšemu bratu Bakiju v Prebold in se pričel učiti slaščičarskih veščin. Moje takratno delo je bilo med drugim razvažanje sladoleda s triciklom, saj takrat hladilnih naprav nismo poznali. V začetku je bilo bolj hudo, ceste so bile makadamske, zato so bile zračnice na mojem triciklu pogosto prazne, pa tudi med ljudmi se sprva še nisem znašel, saj nisem znal jezika, tako da sem imel res kar precej težav. V veliko pomoč mi je bil naš dober sladolec, tako da sem pozneje točno vedel, ob katerem času naj bom na kakšnem mestu, pa tudi ljudje so me pogosto ob določeni uri že čakali ali pa prišli, ko sem bil tam. Tako sem imel pri gostilni Cizej na Polzeli postanek ob pol enajstih, čez kakšno uro sem bil pri gostilni Cimperman, potem naprej na železniško postajo do gostilne Orešnik in naprej do Braslovč. Ob večernih urah sem se vračal nazaj proti Polzeli, Šempetru in Preboldu. Če pa mi je slučajno zmanjkalo sladoleda, sem šel ponj v Prebold, kar se mi je, posebno v vročih poletnih dneh, pogosto dogajalo. Leta 1965 sem prevzel obrt od brata Bakija, ki je odšel v Ljubljano, in slaščičaril v Preboldu vse do sedaj. Nov lokal na Polzeli sem gradil več let, danes pa sem uspeha vesel. Vsak dan imamo več kot deset vrst sladoleda, da o tortah, roladah in drugih slaščicah ne govorim.«

TONE TAVČAR

PREBOLDČANI NA TRIGLAVU. V teh dneh je Aljažev stolp na Triglavu gotovo najbolj oblegana točka planincev. Tudi dvajset mladih preboldskih planincev, udeležencev pionirske planinske šole, se je sredi avgusta podalo na dvodnevno pot po zahtevnejši poti na Triglav. Vodniki Adi Vidmajer, Roman Kostanjšek, Peter Sorčan in Zlatko Kostanjšek so mlade planince srečno pripeljali domov.

Foto: A. Vidmajer

Še ena trgovina v Žalcu

Pred dnevi sta odprla Marjana in Zlatko Privšek novo trgovino na Šlandrovem trgu 21. Trgovina je s cenami zelo konkurenčna pa tudi založenost je odlična. Odlikuje pa jo vsekakor zelo dober

odpiralni čas, saj je odprta do 20. ure in tudi ob nedeljah dopoldne. S takšno trgovino je veliko pridobila mestna četrt Rista Savina in tudi prebivalci so z novo trgovino zelo zadovoljni. Tekst in foto: LJ

Najboljša pizza v krušni peči

Pizzerija Golobček na Vranskem je na prvi pogled po izgledu ostalim pizzerijam, v katere zahajamo, da bi pojedli pizzo, ki je bila nekoč hrana za italijanske reveže, sčasoma pa je postala specialiteta, ki jo radi okusijo tudi petični ljudje. V Golobčku, kjer nastaja okoli 20 različnih pizz, vidimo, da se pizzerija, ki jo je pred pol leta na Vranskem odprl Stojan Golob, kar precej razlikuje od ostalih. V njej namreč pripravljajo pizze na pravi neapeljski način. V krušni peči in ob ognju. Na tak način se namreč testo izredno lepo zapeče, vsi dodatki pa dobijo specifičen vonj in okus.

VZ
Foto: L. Korber

Delavci Ingrada te dni zaključujejo gradnjo drugega niza stanovanj v Žalcu. Ključne bodo lastniki dobili v naslednjih dneh. Zaradi pomanjkanja sredstev sicer še ni znano, kdaj bodo začeli z deli pri izgradnji zadnjega niza. Da bi lahko okoli objekta dokončno uredili, bi bilo seveda potrebno zadnji niz začeti čim prej graditi, pa tudi preko 200 prosilcev še vedno čaka na stanovanja.

JK

Neokusne manire

Zadnja leta je naše mesto dobilo mnoga priznanja kot najlepše urejeno prehodno mesto. Resnici na ljubo, tudi izgled starega mestnega jedra se je spremenil. Poživili so ga mnogi lokalčki, ki jih je v Žalcu vsak dan več. Pri vsem tem pa Žalec le izgublja na svoji lepoti, urejenosti in prikupnosti. Škodujejo mu predvsem neokusne in banalne reklame, ki tudi lastnikom prej škodijo kot koristijo. Ob cesti in na plotovih vidimo neokusne ročno slabo izpisane pa tudi slovnično slabe reklame, ki mestu in avtorjem vsekakor niso v ponos. Kaj si o takšni reklami in oglaševanju mislijo turisti, ki se mude pri nas, ne vemo, kaj dobrega pa vsekakor ne. To zagotovo ne bo ušlo budnemu očesu delavcev turistične zveze, ki so nas doslej vedno hvalili.

Kolikor je poznano, še vedno velja odlok o plakatiranju. Po tem odloku lahko plakatira samo Krajevna skupnost na za to ustreznem mestu, priče pa smo neokusno oblepljenim plotovom, oknom, kar kazi lep izgled. O takem ravnanju bo morala povedati kaj več še KS in ustrežne inšpekcijske službe, če hočemo imeti vsaj malo reda. Prepričani smo lahko, da neustrezna in neokusna rekla-

ma prej škoduje kot koristi. Vsekakor pa bodo morali biti tudi oglasni panoji KS ustrežno in pravočasno vzdrževani, plakatiranje pa okusno in lepo.

Druga nenavadnost v Žalcu pa so razne divje stezice, ki jih ne srečamo nikjer drugje. Kot za stavo uničujemo zelenice. Kar pogledajo zelenico med kulturnim domom in hotelom, kjer se ustavlja največ turistov, kako je prekrita s stezami. Za potuho je bila še nedavno tega ena takšnih tudi tlakovana! Napravili so jih tako pešci kot tudi motoristi. Otrokom so skrbni starši priskrbeli motorje, oni pa veselo po zelenicah. Zanima nas, kje na svetu si še privoščijo kaj takega. Že na podeželju ne pade nikomur na pamet, da bi si napravil čez sosedov travnik ali njivo stezo, v Žalcu pa je tega na pretek. V sosednji krajevni skupnosti Griže je bil nekoč prekrita tako imenovani »farovski hrib«. Pa poglejmo danes. Opustili so takšne divje steze, kljub temu, da je hrib danes delno urbaniziran in je veliko prebivalcev, vendar nikomur ne pade na pamet, da bi naredil novo pot. V mestu pa je ravno nasprotno. Vprašujemo se, kdo nam jih je prinesel in od kod so te neokusne manire? I. Jan

PISMA BRALCEV:

Kdor ima oblast, mu pripada pravica in dolžnost odločanja, vodenja, povzivanja različnih interesov in uporaba prisile. Prisila je potrebna zato, ker se osebni interesi ljudi ne ujemajo vedno z družbenimi in vsak zase misli, da ima prav. Oblast ima najpomembnejšo vlogo v družbi, pa naj je dobra ali slaba. Zaradi prisile, ki jo izvaja, neuki ljudje menijo, da je oblast za ljudi vedno slaba. V resnici obstajata dobra in slaba oblast z nešteto variantami obeh. Najpomembnejše merilo za to, ali je oblast dobra ali slaba, je, če določena država na lestvici držav, razporejenih po narodnem dohodku, napreduje ali nazaduje.

Kako je oblast pomembna, bom pokazal na dveh primerih. ČSFR je bila do okupacije ena najnaprednejših držav s hitrim razvojem. Pod drugačno oblastjo po letu 1948 pa je postala sinonim za nazadovanje in ubožanje. Na drugem koncu sveta je Japonska, ki je v zadnjih 45 letih dosegla izjemen napredek.

Slovinci in Jugoslovanci smo imeli zadnjih 45 let slabo oblast. Prvih 25 let smo sicer imeli navidezni napredek, vendar je že v tem času oblast uničila in onemogočila skoraj vse, ki so imeli smisel za gospodarstvo. Tako so bili že takrat ustvarjeni pogoji za kasnejšo katastrofo. Ko se je v začetku sedemdesetih let končalo obdobje ekstenzivnega razvoja, je oblast z obilnim nemanjem tujih kreditov še vedno vzdrževala ugoden osebni standard. Toda z zadolževanjem in političnimi

Oblast je oblast

ukrepi je položaj še poslabšala. Po letu 1980 nas je zajela streznitev. Toda rešitev iz nastalega položaja je iskala skupina politikov, ki se je v prejšnjih časih po načelu negativne selekcije uspešna prirnila na vodilne položaje. Trditev, da je teh 45 let vladala upravna birokracija mimo partije ali celo v nasprotju z njo, je tipično partijska. Partija je namreč za napake vedno obsojala konkretno posameznike ali skupine, sama pa je bila nad temi slabostmi zvišena in čista. Toda resnica je takšna, da niso vladale ne zvezna niti republiške ali občinske skupščine oziroma njihovi izvršni sveti, pač pa ustrezni partijski komiteji (CK, ZKJ, CK ZKS). Oblastni organi so bili samo organi, ki so tisto, kar je partija predpisala, izvrševali.

V tem skoraj brezizhodnem položaju je v Sloveniji oblast prevzel DEMOS. Položaj, ki smo ga podedovali, bi lahko primerjali s tistim v Nemčiji po drugi svetovni vojni, pač pa ustrezno gledamo od blizu, hitro ugotovimo, da je naš položaj mnogo težji. Nemčija je imela močno poškodovan hardware, če se izrazim neformalno, toda imela je skoraj nedotaknjen software. Zmagovalci so jim pomagali odstraniti staro, slabo oblast in prevevali jih je občutek, da morajo dati vse od sebe, da bodo popravili posledice katastrofe. Stavk skoraj niso poznali. Vojna je prizadela tudi druge države, svetovno in domače tržišče je bilo prazno. Mi imamo sicer ohranjen zastarel hardware, toda skoraj popolnoma uničen software-

ar. Večino ključnih položajev še vedno zasedajo predstavniki stare oblasti. V sredstvih javnega obveščanja delajo v glavnem ljudje, vzgojeni po partijski meri, ki izkoristijo vsako priliko za napad na novo oblast in pri tem uporabljajo vsa sredstva, tudi laži. Trg je nasičen z blagom, mnogo preveč ljudi pričakuje rešitev od zgoraj in niso se pripravljeno potruditi, da bi izboljšali položaj. Bivši politiki hujskajo delavce k stavkam in neizpolnjevanju obveznosti. Po dveh mesecih očitajo novi vladi, da ni storila nič koristnega. To je tako, kot bi novorojenca, ki sta se v zvezi iz ljubezni in ne iz nuje, že po dveh mesecih razglasila za nesposobna, ker sadovi zakona še niso vidni, čeprav vsi normalni ljudje vemo, kako dolgo traja nosečnost.

Glavna naloga nove oblasti je ustvariti pogoje, da bo lahko vsakdo razvil svoje sposobnosti. To je poleg tega, da bodo ljudje na volitvah lahko izrazili svoje mnenje o oblasti, tudi vse, kar je DEMOS obljubil. Družbo moramo rešiti bremen nespametne socialistično-samoupravne organiziranosti, brez izjeme od podjetja do državne uprave. Znebiti se moramo predsodkov do različnih delovnih mest. Vseeno je, ali je odvečni delavec v tovarni za strojem ali v pisarni. V vsakem primeru gre za isto stvar. Delovno mesto mora biti cenjeno. Pregovor, da me ne morejo tako slabo plačati, da ne bi še slabše delal, bo moral iti v pozabo.

Prihraniti bo treba vsak dinar, odreči se bomo morali razvadam in nekate-

(Odprto pismo za javnost)

rim dobrinam. Za nekaj časa bo treba marsikatero dejavnost opravljati nepoklicno. Čeprav jemljemo v DEMOS-u politiko za izredno pomembno dejavnost, mislimo, da je v sedanjih razmerah treba njeno financiranje postaviti predvsem na prostovoljno podlago. Mnenje, da bo zato, ker bo en poklicni politik manj, v Žalcu konec politike, je zelo neskrbno in verjetno tudi neresnično. Mi v DEMOS-u dobro vemo, da se da z malo denarja in močno voljo veliko narediti.

Že večkrat sem poudaril, da bo šolstvo zadnje področje, kjer bom zagovarjal krčenje programov. Toda če bodo razmere tako katastrofalne, da denarja ne bo, bo potrebno poseči tudi na to področje. Takrat bodo tudi otroci morali hoditi peš v šolo, promet pa prav gotovo ne bo več tako gost kot sedaj.

Ker morajo biti skoraj vsi predstavniki nove oblasti v Žalcu gospodu Vbvcu za nekaj hvaležni, se mu moram še jaz zahvaliti, ker je pokazal svojo barvo in me spodbudil k pisanju. Predlog o odpustitvi 30 zaposlenih delavcev na občini mi je všeč, samo imena in primke z obrazložitvijo mi pošljite. Prihranek pa žal ne bo takšen, kot ste napisali.

Milan Dobnik

Nadaljevanje feljtona Hmelj obče, hmelj osebno bomo zaradi pomanjkanja prostora objavili v naslednji številki.